

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠE 2024–2028

Vypracováno ke dni 22.01.2024; aktualizováno ke dni 31.01.2025

OBSAH

ÚVOD.....	3
1. RODINNÁ POLITIKA.....	4
1.1 RODINA.....	4
1.2 CÍLE A PRINCIPY RODINNÉ POLITIKY.....	4
2. ANALYTICKÁ ČÁST KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ	6
2.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA DOBŘÍŠE.....	6
2.1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ DOBŘÍŠI	6
2.1.2 DEMOGRAFICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE RODIN	7
2.1.2 AKTÉŘI REGIONÁLNÍ RODINNÉ POLITIKY	14
2.2 ZMAPOVÁNÍ POTŘEB	17
2.2.1 INSTITUCIONÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A KONCEPČNÍ ZABEZPEČENÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY.....	17
2.2.2 ZÁKLADNÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY.....	19
Oblast služeb pro rodiny.....	19
Oblast podpory trhu práce a sladování rodinného a pracovního života	25
Oblast prostoru přátelského rodinám	26
Oblast komunikace a spolupráce	30
3. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI	32
3.1 VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	32
4. SWOT ANALÝZA RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ	44
5. NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE	49
<i>PRIORITA Č. 1: OBLAST SLUŽEB PRO RODINY.....</i>	<i>49</i>
<i>PRIORITA Č. 2: OBLAST PODPORY TRHU PRÁCE A SLADOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA.....</i>	<i>50</i>
<i>PRIORITA Č. 3: OBLAST PROSTORU PŘÁTELSKÉHO RODINÁM</i>	<i>50</i>
<i>PRIORITA Č. 4: OBLAST KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE.....</i>	<i>50</i>
6. SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	52
6.1 SEZNAM OBRÁZKŮ.....	52
6.2 SEZNAM GRAFŮ	52
6.3 SEZNAM TABULEK.....	52
7. SEZNAM ZDROJŮ.....	53

ÚVOD

Koncepce rodinné politiky města Dobříše 2024–2028 (dále jen Koncepce) vznikla s cílem poskytnout zástupcům samosprávy i dalším aktérům rodinné politiky teoretickou podporu v realizaci prorodinných aktivit na obecní úrovni a byla vypracována plně v souladu s Metodikou rodinné politiky na krajské a místní úrovni, která vznikla v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“.

Koncepce je členěna do několika kapitol. V analytické části je popsána současná situace v oblasti rodinné politiky v Dobříši na základě dostupných statistických dat v návaznosti na aktuální demografické a společenské trendy. Následuje část věnovaná výsledkům dotazníkového šetření, do kterého se zapojili obyvatelé města. Závěr nabízí východiska pro návrhovou část a konkrétní opatření, na která by se rodinná politika města dle zjištěných výstupů měla zaměřit.

Koncepce je zpracována na období let 2024–2028 a je obecným strategickým dokumentem, jenž může posloužit jako významný podklad pro čerpání finančních prostředků z národních zdrojů v oblasti rodinné politiky. Zároveň je koncipována tak, aby mohla být využita k dalšímu rozpracování zástupci samosprávy i dalšími relevantními aktéry ve městě, jejichž oblastí činnosti je rozvoj prorodinných aktivit. Priority a návrhová opatření formulovaná v Koncepci se tak mohou stát základem pro tvorbu konkrétních akčních plánů, které povedou k co nejvhodnější nabídce, rozsahu a kvalitě poskytovaných služeb a dalších aktivit na podporu rodin ve městě.

Doložky o schválení:

Koncepce byla schválena Zastupitelstvem města Dobříše dne 08.02.2024 usnesením č. 11/9/2024/ZM.

Aktualizace Koncepce byla schválena Zastupitelstvem města Dobříše dne 17.02.2025 usnesením č. 9/15/2025/ZM.

1. RODINNÁ POLITIKA

1.1 RODINA

Rodinu je možné definovat různými způsoby, které se liší dle jednotlivých vědních oborů.

Z pohledu současné rodinné politiky je za rodinu pokládán „soubor společně bydlících a hospodařících manželů nebo partnerů s dítětem nebo dětmi, nebo jednoho rodiče s dítětem nebo dětmi. Protože s manželskými nebo partnerskými páry nebo jednotlivci a dětmi často žijí i jiné osoby, lze užívat v tomto smyslu přesnějšího pojmu *rodinná domácnost*, jejímž jádrem je úplná nebo neúplná rodina“ (Krebs, 2010, s. 344).

Probíhající ekonomické, demografické a sociální změny ve společnosti vytvářejí prostředí, které rodinu oslabuje z hlediska plnění jejích základních funkcí a činí ji více závislou na státu, čímž se zvyšuje pravděpodobnost, že rodiny budou čelit ekonomickým, sociálním či psychologickým rizikům. Z toho důvodu vláda ČR považuje rodinnou politiku za svou strategickou prioritu a klade důraz na podporu všech typů rodin s dětmi v ČR (MPSV, 2017).

1.2 CÍLE A PRINCIPY RODINNÉ POLITIKY

Základní principy rodinné politiky respektují ústavně chráněné hodnoty a práva, jak jsou uvedeny především v čl. 10 a 32 Listiny základních práv a svobod, a mezinárodní závazky ČR plynoucí zejména z Úmluvy o právech dítěte, Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen, z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejich dodatkových protokolů.

Ve stávající Koncepti, která byla schválena vládou ČR usnesením č. 654 dne 18. září 2017, jsou cíle rodinné politiky definovány následovně:

- 1) Společenské klima má být vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky mají být minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství mají požívat zvláštní zákonné ochrany a mají být společensky vysoce oceňovány, přičemž je nutno posilovat autonomii rodiny;
- 2) vhodné socioekonomické podmínky mají podporovat dobré fungování rodin a výchovu dětí. Mají se zaměřit na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory či jiné závislé osoby a umožnit tak rodinám získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů;
- 3) rodinám se specifickými potřebami má být věnována zvláštní pozornost – zejména neúplným rodinám, rodinám se členem se zdravotním postižením, rodinám se třemi a více dětmi a dalším rodinám nejvíce ohroženým relativní i absolutní chudobou. Mají být přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti;
- 4) má se posilovat vědomí a význam rodinných hodnot, kterými jsou trvalý vztah, manželství, vzájemná péče a hodnoty lásky a úcty a podpora významu rodiny ve společnosti;
- 5) vzhledem k demografickým změnám v české společnosti bude třeba podpořit prostřednictvím konkrétních opatření vyšší porodnost a sňatečnost obyvatelstva. (MPSV, 2017).

Rodinná politika je ze své povahy politikou průřezovou, což znamená, že se dotýká daňového, důchodového a sociálního systému, zdravotních a sociálních služeb, zaměstnanosti, školství a vzdělávání, ale také oblasti dodržování lidských práv. Rozumíme jí souhrn aktivit podporujících rodinu a zahrnujících řadu společenských oblastí jako zdravotnictví, školství, sociální zabezpečení, bydlení, infrastruktura či trh práce a na její realizaci se tak vedle Ministerstva práce a sociálních věcí podílí kromě jiných také Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo financí a Ministerstvo pro místní rozvoj. Vedle státní správy a samosprávy patří mezi další důležité aktéry rodinné politiky také

zaměstnavatelé, odborná veřejnost, školské a vzdělávací instituce, média, církve, nestátní neziskové organizace, ale i samotné rodiny.

Rodinná politika v posledních desetiletích nebyla, zvláště na regionální úrovni, systematicky rozvíjena. V současné době dochází k uznání jejího nepostradatelného místa v podpoře rodin zvláště v oblastech sladění pracovního a rodinného života, podpory služeb péče o malé děti, problematiky pečujících osob, flexibilních forem práce a díky celkovému vytváření příznivého klimatu pro rodiny.

Rostoucí význam rodinné politiky na regionální a lokální úrovni patří v současné době mezi hlavní trendy v oblasti rodinné politiky v Evropě. Nižší úrovně státní správy a samosprávy mají blíže k rodinám v daném regionu. Disponují znalostí místních podmínek a potřeb i širokou škálou možností, jak realizovat opatření rodinné politiky (např. podpora infrastruktury, zřizování mateřských škol, poskytování a podpora služeb pro rodinu, organizace společenských a propagačních akcí aj.) s ohledem na místní potřeby rodin i na rozmanitost jejich forem.

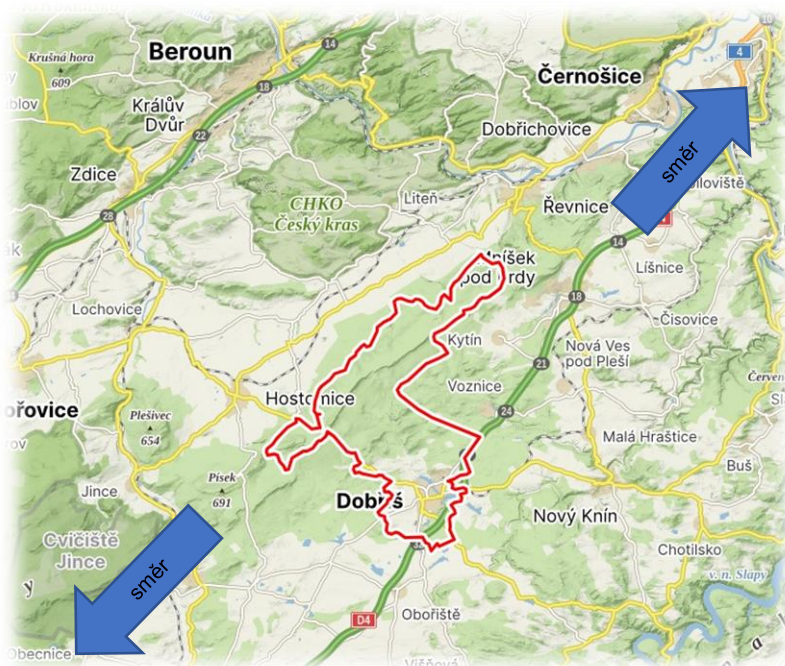
V návaznosti na hlavní cíle rodinné politiky lze definovat hlavní cíl regionální rodinné politiky jako tvorbu a podporu vhodných podmínek pro zakládání rodin a fungování rodin na úrovni krajů a obcí.

Tento obecný cíl je však nutné doplnit o cíle specifické:

- ✓ dostat rodinu do centra pozornosti místních samospráv;
- ✓ podpořit autonomii rodin při výkonu jejich přirozených funkcí;
- ✓ vytvořit podmínky pro fungování rodiny ve všech jejích vývojových fázích a všech jejích podobách;
- ✓ prosazovat princip rovných příležitostí a rovného postavení žen a mužů ve společnosti;
- ✓ motivovat rodiny v jejich angažovanosti v aktivitách občanské společnosti i v realizaci regionální rodinné politiky;
- ✓ zvyšovat informovanost občanů o opatřeních a aktivitách rodinné politiky na státní i regionální úrovni.

K úspěšné realizaci rodinné politiky na úrovni krajů i obcí je důležité vycházet z potřeb daného regionu či lokality, zapojit všechny aktéry regionální rodinné politiky, vypracovat regionální koncepční materiál rodinné politiky a zároveň zajistit systematickou propagaci prarodinných témat a aktivit a dostatečnou informovanost všech zúčastněných aktérů včetně široké veřejnosti.

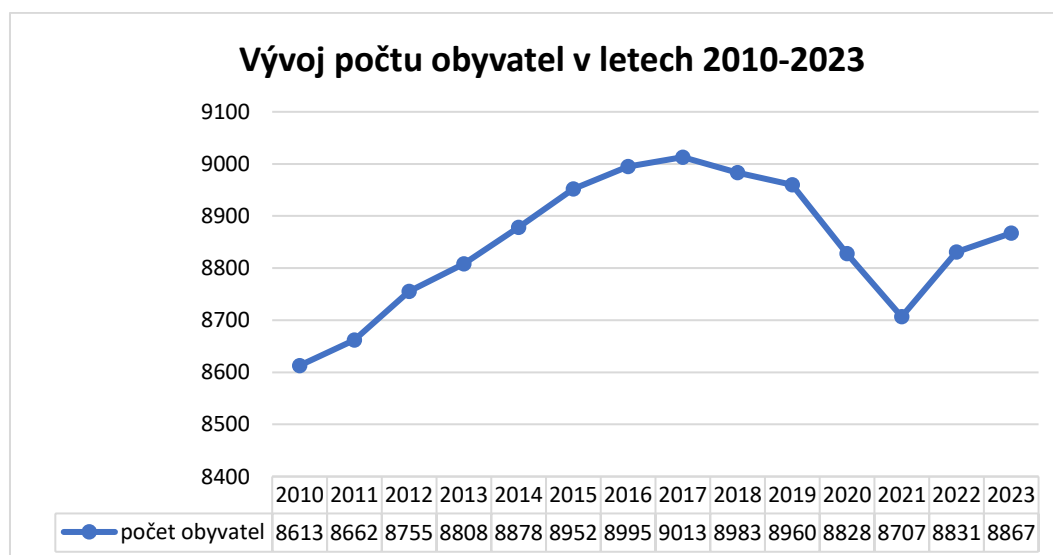
Obrázek 2: Poloha města Dobříše

2.1.2 DEMOGRAFICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE RODIN

ČR čelí spolu s ostatními zeměmi EU významným demografickým změnám, které zásadním způsobem mění podobu a chování rodin. Pro navržení vhodných opatření rodinné politiky na státní i regionální úrovni je nutné identifikovat a blíže popsat současné demografické trendy a socioekonomickou podobu rodin. Aby mohly být plánovány a realizovány vhodné prorodinné aktivity ve městě Dobříši, byla zpracována podrobná demografická analýza současné situace.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2010–2023

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 1 znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve městě mezi lety 2010 až 2023. Z grafu je zřejmý vzrůstající trend počtu obyvatel, který trval až do roku 2017, od tohoto roku již začíná počet obyvatel žijících na Dobříši klesat. Nejnížší hodnota – 8707 obyvatel – byla zaznamenána v roce 2021. V roce 2022 a 2023 došlo opět k mírnému nárůstu počtu obyvatel.

Rostoucí trend v počtu obyvatel v předchozí dekádě probíhal v rámci celého správního obvodu ORP Dobříš a byl způsoben především migrací nových obyvatel do města a související bytovou výstavbou. Většina sídel se nachází v jižní části katastrálního území. Obyvatelstvo města je koncentrováno zhruba do 1/3 katastru, zbývající část tvoří zejména lesní půdy, kde výstavba není možná.

K 31.12.2023 čítalo město Dobříš 8 867 obyvatel.

K vývoji počtu obyvatel je nutné konstatovat, že město Dobříš je ve vztahu ke své poloze hojně využíváno pro chatovou rekreaci, a zároveň jeho reálný počet obyvatel je vyšší z důvodu počtu osob, které ve městě sice žijí, avšak nemají zde nahlášen trvalý pobyt. Tento stav může pro město představovat hrozbu, jelikož osoby bez trvalého bydliště nepřinášejí do místního rozpočtu žádné příjmy, ale přesto využívají městskou infrastrukturu a služby.

Zmapování přibližného počtu těchto osob je možné pomocí dat z měření pohybu SIM karet získaných na základě smlouvy s Ministerstvem vnitra od mobilních operátorů. Data slouží k dalšímu pohledu na počet obyvatel žijících v obci a na jejich denní dojížděky.

Na základě zjištěných údajů se předpokládá, že v Dobříši žije asi o 1 100 osob více (+13 %), přičemž je zde ještě míra tolerance pro ty, kteří mobilní operátory nevyužívají. Tato skutečnost poté zasahuje do plánování kapacit zejména školských zařízení. Všechny mateřské školy zřízené městem jsou zcela naplněné, což neodpovídá souhrnu živě narozených dětí v relevantních kalendářních rocích. Naopak to svědčí o vysokém podílu přistěhovalých dětí. Dále je také velkým problémem, obzvláště v posledních letech, zápisová turistika.

Podobu a následné chování rodin v posledních letech ovlivňují faktory jako pokles porodnosti a stárnutí obyvatelstva, změny ve struktuře rodin, genderové nerovnosti a chudoba ohrožující rodiny s dětmi.

Pokles porodnosti

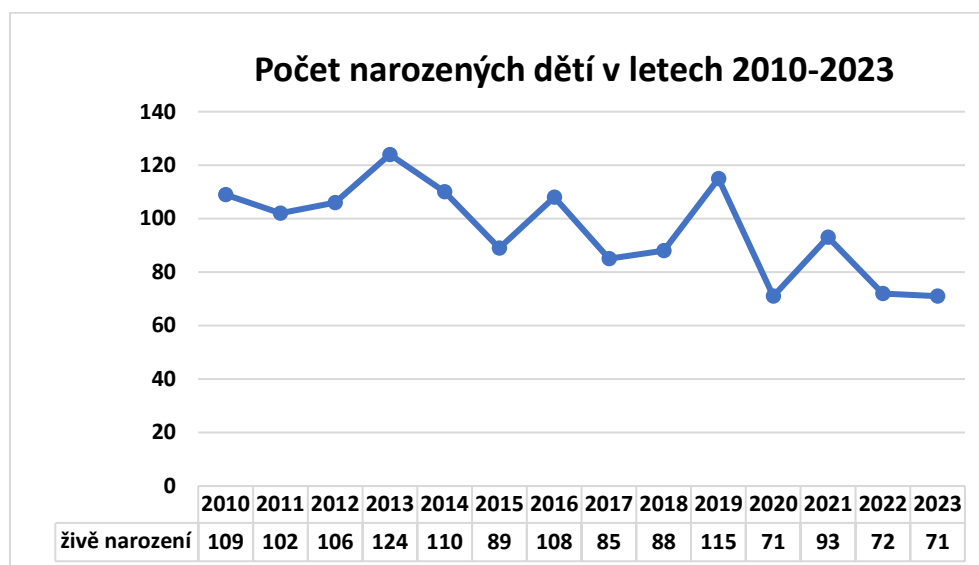
Tabulka 1: Vývoj přirozeného přírůstu/úbytku v letech 2013–2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Živě narození	124	110	89	108	85	88	115	71	93	72	71
Zemřelí	97	77	95	81	94	116	100	116	105	86	85
Přirozený přírůstek	27	33	-6	27	-9	-28	15	-45	-12	-14	-14

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 1 ukazuje rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve městě a celkovým počtem zemřelých osob v jednotlivých letech. I v letech předcházejících sledovanému období vykazoval přirozený přírůstek kladné hodnoty, tedy více narozených než zemřelých. Tento stabilní trend skončil v roce 2015, kdy se již narodilo o 6 dětí méně, než bylo osob, které v téže roce zemřely. V dalších letech došlo ke kladnému přirozenému přírůstu již pouze dvakrát (v letech 2016 a 2019), ostatní údaje vykazují přirozený úbytek obyvatel.

Graf 2: Vývoj počtu narozených dětí v letech 2010–2023

Zdroj: ČSÚ

U počtu živě narozených dětí sledujeme kolísavý vývoj. Z výše uvedeného grafu je však patrné, že v průběhu sledovaného období dochází postupně ke klesajícímu trendu v počtu narozených dětí. Zatímco v roce 2010 se narodilo 109 dětí, v roce 2023 už to bylo o 38 dětí méně.

Ze statistického šetření ČSÚ vyplývá, že dochází ke zvýšení průměrného věku matek při narození dítěte. Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (dále jen SLBD) uvádí průměrný věk matky 29,5 roku, zatímco při posledním šetření SLBD 2021 průměrný věk přesáhl 30 let (přesně 30,5 roku). Tyto údaje platí pro celý příbramský okres.

Stárnutí populace

Stárnutí populace je demografickým a společenským trendem nejen v ČR, ale i v dalších zemích Evropské unie. Dlouhodobě roste podíl osob starších 65 let, což je nevyhnutelným důsledkem nižší míry porodnosti a vyšší naděje na dožití.

Proces demografického stárnutí představuje příležitost a výzvu, jak co nejefektivněji využít znalostí a potenciálu přibývajících počtu starších lidí. Jsou s ním však nevyhnutelně spojeny i zvýšené nároky na systém sociální ochrany, zejména pak na systém sociálního pojištění a poskytování sociálních a zdravotních služeb. Role rodiny a mezigeneračních aktivit tak stále nabývá na svém významu při realizaci politiky stárnutí v naší společnosti.

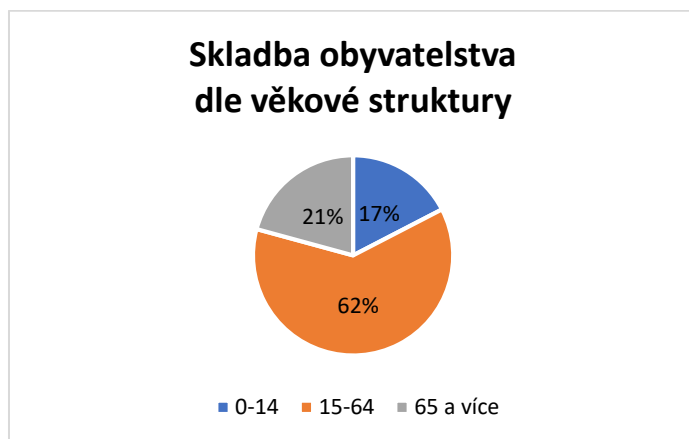
Tabulka 2: Skladba obyvatelstva dle věku a pohlaví k 31.12.2023

		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		8 867	4 270	4 597
v tom ve věku (let)	0–14	1 543	785	758
	15–64	5 483	2 735	2 748
	65 a více	1 841	750	1 091

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 2 uvádí skladbu obyvatelstva Dobříše z hlediska věkové struktury. Lze z ní vypočítat i index stárnutí – tzn. kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. V roce 2023 připadalo na 100 dětí do 14 let 119,3 osob ve věku 65 roku a více.

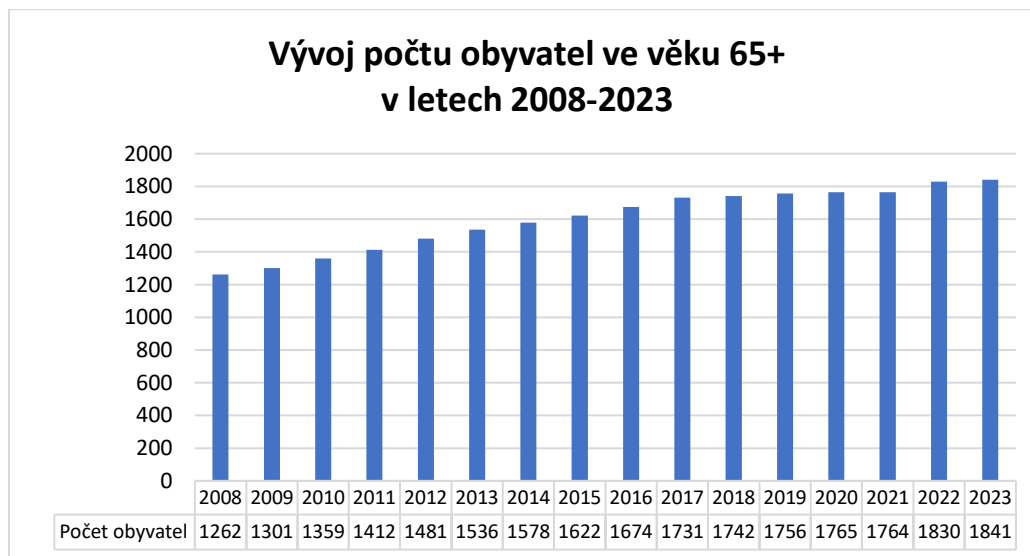
Graf 3: Skladba obyvatelstva dle věkové struktury

Zdroj: ČSÚ

Na Dobříši tak v současné době žije více osob ve věku 65 let a starších, než je dětí do 14 let, což je jeden z ukazatelů stárnutí obyvatelstva města. Vzhledem ke klesající porodnosti (viz předchozí odstavec) lze předpokládat, že tento trend bude pokračovat i v dalších letech. Na stárnutí obyvatel Dobříše má vliv nejen zvyšující se věk dožití, ale také odliv mladých lidí zejména z důvodu vysokých nákladů na bydlení a celkový nedostatek bydlení pro mladé lidi.

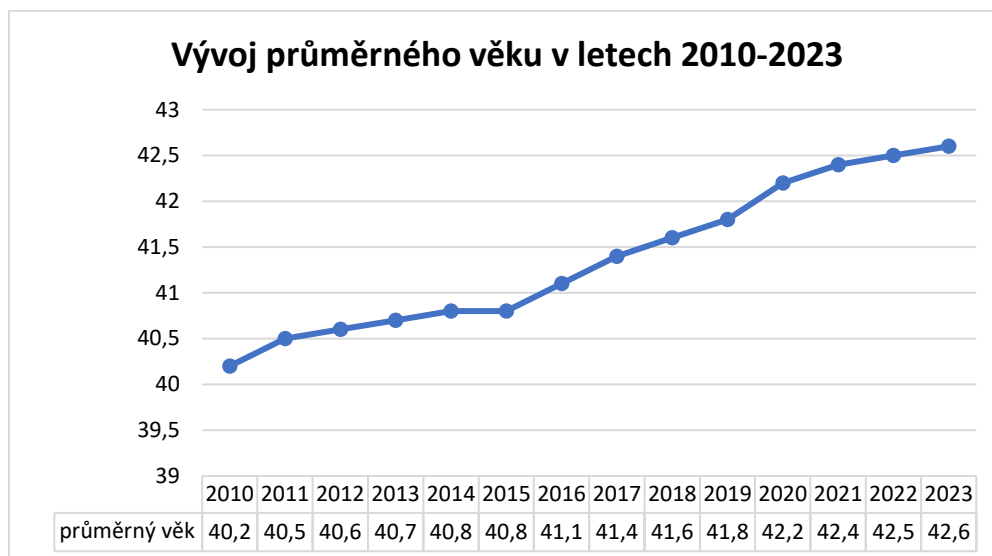
Graf 4: Vývoj počtu obyvatel ve věku 65+ v letech 2010–2023

Zdroj: ČSÚ

Pro úplnost je ještě třeba uvést konkrétní počty osob ve věku 65 let a starších, jak uvádí graf č. 4. Z něj je zřejmé, že počet osob v této věkové kategorii neustále narůstá; v roce 2023 dosáhl dosud maximální hodnoty – 1841 osob. To znamená 46% nárůst oproti začátku sledovaného období.

Graf 5: Vývoj průměrného věku v letech 2010–2023

Zdroj: ČSÚ

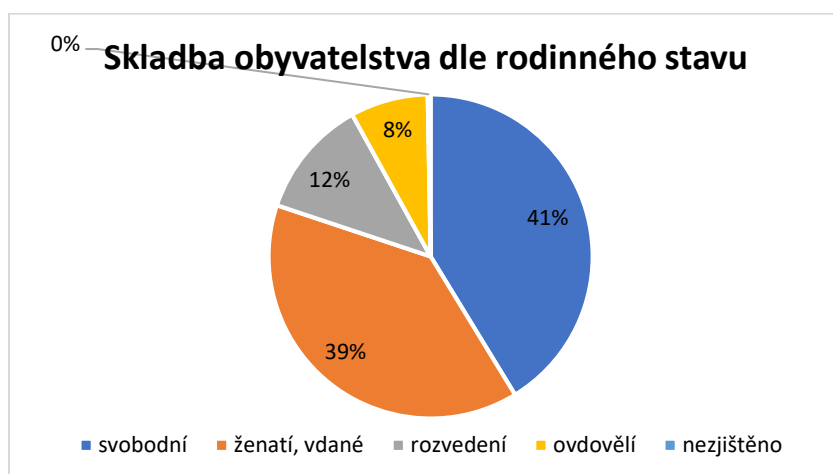
Z grafu č. 5 je zřejmé, že se průměrný věk neustále zvyšuje a obyvatelstvo ve městě stárne. V roce 2023 činil průměrný věk ve městě Dobříši 42,6 roku. Pro porovnání: hodnota průměrného věku v celém území ORP Dobříš činí 41,85 roku a ve Středočeském kraji 41,5 roku.

Struktura rodin

Struktura českých rodin a domácností se od roku 1990 významně proměnila. Navýšil se podíl jednočlenných domácností, bezdětných párů i nesezdaných soužití. Snížil se podíl domácností se dvěma a více dětmi, a naopak vzrostl podíl rodin s jedním dítětem. Výrazně se také zvýšil podíl dětí narozených mimo manželství, což souvisí s poklesem sňatečnosti.

Podle statistiky bylo v roce 2023 před dobříšským matričním úřadem uzavřeno 107 sňatků a bylo rozvedeno 46 manželství, která byla před matričním úřadem Dobříš v minulosti uzavřena. Z údajů ČSÚ lze konstatovat, že se počet uzavřených sňatků v průběhu uplynulé dekády výrazně nemění – pohybuje se v rozmezí od 27 sňatků (v roce 2014) do 48 sňatků (v roce 2017), rozvodovost postupně klesá (32 rozvodů v roce 2013, zatímco 13 rozvodů v roce 2021).

Graf 6: Skladba obyvatelstva dle rodinného stavu

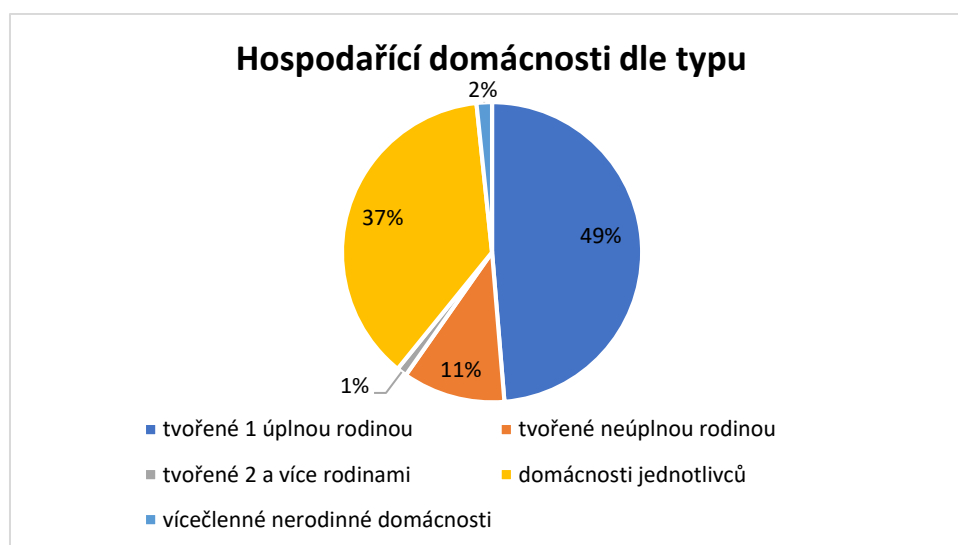

Zdroj: ČSÚ

Vzhledem k nízké sňatečnosti výše uvedený graf nevypovídá o skutečné skladbě obyvatelstva města, jelikož i mezi svobodnými (nesezdanými) páry, kterých je dle statistických údajů nejvíce (41 %), jsou zahrnuta i faktická manželství.

Lepší představu nabízí graf č. 7, který uvádí složení domácností v bytových jednotkách ve městě Dobříši. Celkem je na Dobříši evidováno 3 907 hospodařících domácností, z nichž téměř polovinu tvoří domácnost tvořená jednou úplnou rodinou (tj. manželství, faktická manželství a partnerství). Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou jsou domácnosti jednotlivců (37 %), mezi nimi jsou zastoupeny jak tzv. singles (mladí lidé žijící dlouhodobě bez partnera), tak osoby rozvedené či ovdovělé. Neúplné rodiny (osamělý otec/osamělá matka) zaujímají 11 %. V menšině jsou zastoupeny vícečlenné nerodinné domácnosti (2 %) a domácnosti tvořené 2 a více rodinami.

Graf 7: Skladba hospodařících domácností dle typu

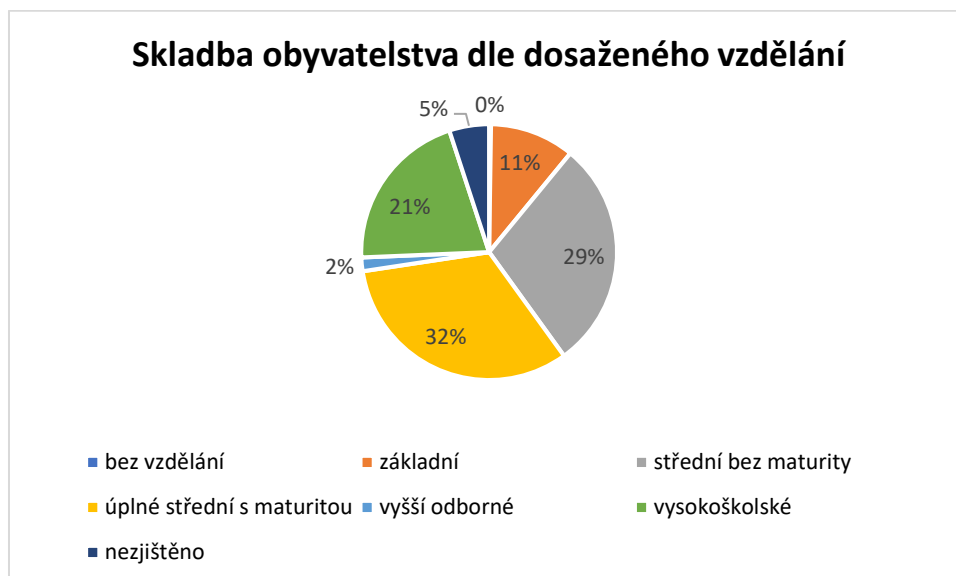
Zdroj: Český statistický úřad

Je potřeba také zmínit fenomén tzv. sendvičové generace, kam patří osoby středního věku, které se starají jak o své děti, tak o své stárnoucí rodiče anebo rodiče svého partnera či partnerky, a přitom sami pracují. Právě tato skupina obyvatelstva je v populaci silně zastoupena a zaslouží si také zvýšenou pozornost, které se jí v minulosti nedostávalo. Pro tyto osoby je totiž typická vysoká zátěž, kdy musí řešit co nejefektivnější skloubení péče o rodinu, své zaměstnání i partnerský život. Zvládat dlouhodobě toto zatížení je velmi náročné a obtížné a nese s sebou vysoké riziko rozvoje psychických onemocnění, zdravotních potíží nebo partnerských problémů. Nelze přesně vyjádřit početní či procentuální zastoupení těchto osob v populaci města, ale jisté je, že v souvislosti se stárnutím obyvatelstva a omezeného počtu vícegeneračního soužití bude problematika stále aktuálnější.

Genderové nerovnosti

Více než polovina dívek v České republice dnes pokračuje po maturitě v dalším studiu a velká část z nich dokončí vysokou školu. V nejmladší generaci vysokoškolských absolventů a absolventek (ve věkovém rozmezí 25–34 let) dosahuje vysokoškolského diplomu 38 % tuzemské ženské populace, zatímco v případě stejně starých mužů jde jen o 24 %. Vyšší počet českých vysokoškolaček se ale nepromítá do finančního ohodnocení českých žen, které je v porovnání s muži nižší napříč všemi generacemi včetně té nejmladší. U vysokoškolských profesí je to způsobeno zejména tím, že ženy převažují v oborech s nižším platovým ohodnocením, v odvětví jako je školství, zdravotnictví (zdravotní sestry), sociální péče. Průměrný plat žen je tak dlouhodobě o více než pětinu nižší než u mužů, čímž se ČR řadí mezi evropské státy s největšími platovými rozdíly mezi pohlavími. Po ukončení rodičovské dovolené ženy často začínají budovat kariéru znovu od úplného začátku a bohužel i poté čelí pokračujícím obtížím se sladováním rodinného a pracovního života.

Graf 8: Skladba obyvatelstva dle dosaženého vzdělání

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 8 vyjadřuje skladbu obyvatel Dobříše starších 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Třetinu tvoří obyvatelé se středoškolským vzděláním ukončeným maturitní zkouškou, o 3 % méně je středoškoláků, kteří zakončili studium výučním listem. Dle SLDB 2021 bylo mezi dobříšskými obyvateli 1 503 vysokoškolsky vzdělaných osob; z toho 53 % tvořily ženy, 47 % muži.

Avšak co se týče pracovních míst, město Dobříš je pracovištěm pro 44 % všech zaměstnaných, včetně pracujících studentů. Ostatní za práci dojíždí buď do jiné obce v příbramském okrese (14 %) či Středočeském kraji (8 %) a 34 % vyjíždí za prací do jiného kraje, v drtivé většině do hlavního města Prahy.

V zaměstnanosti mužů a žen existují v ČR velké rozdíly. Zaměstnanost žen je významně ovlivněna mateřstvím, především pak počtem a věkem nejmladšího z dětí. Zatímco míra zaměstnanosti žen s dětmi staršími 11 let je v ČR vůbec nejvyšší v EU, míra zaměstnanosti žen s dětmi do 6 let je dlouhodobě na evropském minimu, což je zapříčiněno především nedostačující nabídkou kvalitních flexibilních úvazků a neuspokojivou nabídkou zařízení péče o děti (zejména pak o děti do 3 let). Míra zaměstnanosti není ovlivněna jen pohlavím, ale velký význam hraje i věk, kdy zejména v kategorii osob starších 55 let míra zaměstnanosti klesá.

V Dobříši činila průměrná nezaměstnanost 4,67 % (k 31.12.2023), což je srovnatelné s rokem předcházejícím (průměrná nezaměstnanost k 31.12.2022 činila 4,63 %). Ke konci roku 2023 bylo na Dobříši registrováno 255 uchazečů o zaměstnání.

Rozdíl v hodnotách nezaměstnanosti mezi ženou a muži se pohybuje v desetinách procent ve prospěch mužů. Míra nezaměstnanosti v Dobříši je dlouhodobě lehce nad celorepublikovým průměrem (3,7 % k 31.12.2023).

Relativní a absolutní chudoba rodin s dětmi

Podle mezinárodních statistik patří ČR k zemím s nejnižší mírou ohrožení příjmovou chudobou i s nízkou mírou chudoby rodin s dětmi. Ačkoliv tyto ukazatele vyznívají pro ČR pozitivně, mnoho rodin s dětmi se ocitá v situaci, kdy jsou jejich výdělky nedostačující, a dlouhodobě tak žijí v podmínkách faktické chudoby. Ze statistik rodinných účtů je evidentní výrazný propad čistých příjmů domácností v závislosti na počtu dětí, a to nejen v porovnání s bezdětnými domácnostmi, ale také ve srovnání s domácnostmi důchodců bez ekonomicky aktivních členů a dětí. Platí, že chudobou jsou více ohroženy domácnosti rodičů samoživitelů a samoživitelek, domácnosti s nižším dosaženým vzděláním a nízkou ekonomickou aktivitou, domácnosti

se třemi a více dětmi a rovněž domácnosti, jejichž nejmladší nezaopatřené dítě je ve věku 6–17 let.

Podle statistických dat (Příjmy a životní podmínky domácností 2023) se aktuálně 13 % domácností v ČR potýká s příjmovou chudobou. Příčinou je zejména nárůst cen, ke kterému došlo v posledních dvou až třech letech. Za chudobou v Česku však stojí především nedostatek dostupného bydlení, kdy jsou nájemy příliš drahé, a také nízké příjmy.

Nárůst osob v nouzi zaznamenaly i dluhové poradny (např. Člověk v tísni), které evidují různorodější složení svých klientů, a to i z tzv. střední třídy. Zadlužování často odstartuje vyúčtování za elektřinu, neočekávaný výdaj či nemoc a tyto domácnosti poté přestávají zvládat platit nájem a hypotéku. V nejhorších případech dochází i k nařízení exekuce.

K 31.12.2023 bylo na Dobříši evidováno 2 312 exekucí u 352 osob. Podíl osob v exekuci tedy činí 3,92 %, což je o procento méně, než činí podíl osob v exekuci v rámci celého příbramského okresu (5,06 %). V obou případech shodně platí, že na jednoho povinného připadá v průměru 6,5 nařízených exekucí.

2.1.2 AKTÉŘI REGIONÁLNÍ RODINNÉ POLITIKY

V rodinné politice působí na obecní úrovni řada aktérů veřejného sektoru (orgány státní správy a samosprávy, organizace zřizované městem), občanského sektoru (nestátní neziskové organizace, odbory aj.) a komerčního sektoru (zaměstnavatelé, poskytovatelé komerčních služeb aj.). Dalšími aktéry jsou odborníci, vzdělávací instituce, média a široká veřejnost (především rodiny a její jednotliví členové). Pro zajištění komplexní a efektivní rodinné politiky je vyžadována spolupráce všech aktérů rodinné politiky na místní i centrální úrovni.

Veřejné instituce na území města Dobříše

- město Dobříš (Mírové náměstí 119, Dobříš)
- Městská policie Dobříš (Mírové náměstí 230, Dobříš)
- Policie ČR – obvodní oddělení Dobříš [Na Zlaté stezce, Dobříš (areál bývalých Rukavičkářských závodů); objekt bez čísla popisného]
- Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Dobříš (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)

Organizace zřizované městem Dobříš či s majetkovou účastí města Dobříše

- 2. mateřská škola Dobříš (Přemyslova 1034, Dobříš)
- 4. mateřská škola Dobříš (Fričova 104, Dobříš)
- 5. mateřská škola Dobříš (Jeřábová 613, Dobříš)
- Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram (náměstí Komenského 35, Dobříš)
- 2. základní škola Dobříš (Školní 1035, Dobříš)
- Základní škola Dobříš, Lidická 384 (Lidická 384, Dobříš)
- Základní umělecká škola Dobříš, příspěvková organizace (Mírové náměstí 69, Dobříš)
- Kulturní středisko Dobříš (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Městská knihovna Dobříš (Školní 36, Dobříš)
- Pečovatelská služba města Dobříše (Dukelské náměstí 443, Dobříš)
- Středisko zdraví, spol. s r. o. (Pražská 38, Dobříš)
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů Dobříš (Průmyslová 2121, Dobříš)

- DOKAS Dobříš, s. r. o. (Na Chmelnici 455, Dobříš)
- Vodohospodářská společnost Dobříš, spol. s r. o. (Jiráskova 656, Dobříš)

Školské organizace nezřizované městem na území města Dobříš

- Česko-anglická školka a jesle Dobříš (Pražská 27, Dobříš)
- Dětská skupina Čáp-Doosan (Mírové náměstí 1581, Dobříš)
- Dětská skupina Sluníčko Dobříš, s. r. o. (Husova 1130, Dobříš)
- Gymnázium Karla Čapka Dobříš (Školní 1530, Dobříš)
- Lesní komunitní škola a školka JSEM LESEM – Dítě v lese, s. r. o. (K Vodárně 1496, Dobříš)
- Střední odborné učiliště, Hluboš 178 (Za Poštou 1012, V Lipkách 194, Dobříš)
- Základní škola Trnka (Příbramská 938, Dobříš)
- ScioŠkola Dobříš (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)
- Základní škola Domácí škola Lipka (Rukavičkářská 1354, Dobříš)
- Dětský domov SOS 92, z. ú. (Nad Papežem 1597, Dobříš)

Církevní organizace na území města Dobříš

- Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Dobříši (Husova 1556, Dobříš)
- Římskokatolická farnost Dobříš (Na Nábřeží 1650, Dobříš)
- Křesťanské společenství víry, z. s. (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Svědkové Jehovovi – sál Království Dobříš (Part. Svobody 144, Dobříš)

Sportovní organizace na území města Dobříš

- Tělocvičná jednota Sokol Dobříš (Mírové náměstí 77, Dobříš)
- Aerobik studio Orel Dobříš (28. října 451, Dobříš)
- MFK Dobříš (V Lipkách 1021, Dobříš)
- HC Dobříš, z. s. (Školní, Dobříš)
- Sportovní akademie Dobříš, z. s. (Školní 36, Dobříš)
- TenisCentrum Dobříš, z. s. (V Lipkách 1754, Dobříš)
- Gymnastika Dobříš, z. s. (Havlíčková 617, Dobříš)
- Fitforma (Školní 1974, Dobříš)
- Tělárna, s. r. o. (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)
- Fitnesscentrum Dobříš (Pražská 1808, Dobříš)
- Kapap Czech (Na Zlaté stezce 1055, Dobříš)
- Škola TAEKWON-DO I.T.F. GE-BAEK HOSIN SOOL, z. s. (náměstí Komenského 35, Dobříš)
- OK Dobříš, z. s. (Lesní 1364, Dobříš)
- Horolezecký oddíl Dobříš, z. s. (Loukotova 1949, Dobříš)
- SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Dobříš (Mírové náměstí 119, Dobříš)
- BSK JUNIORS TEAMS, z. s. (Dlouhá 157, Dobříš)

- Volejbalový klub Dobříš, z. s. (Československé armády 944, Dobříš)
- Školní sportovní klub, p. s. (při Gymnáziu Karla Čapka, Dobříš)

Organizace s kulturním zaměřením na území Dobříše

- Dobříšský divadelní spolek KRUH, z. s. (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Okrašlovací spolek města Dobříše (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Muzeum města Dobříše (Mírové náměstí 103, Dobříš)
- Zámek Dobříš (náměstí Svobody 1, Dobříš)
- Dobříšský pokleslý orchestr lidových nástrojů, z. s. (U Pivovaru 3, Dobříš)
- s“COOL“Band Dobříš, z. s. (Antonína Dvořáka 191, Dobříš)
- Swing Band Dobříš, z. s. (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Dobříšsko aktuálně, z. s., (náměstí Komenského 412, Dobříš)
- Římskokatolická farnost Dobříš (Na Nábřeží 1650, Dobříš)

Organizace se zdravotním, sociálním a společenským zaměřením na území Dobříš

- Pečovatelská služba města Dobříše (Dukelské náměstí 443, Dobříš)
- Klub důchodců Dobříš, z. s. (Dukelské náměstí 443, Dobříš)
- Domov seniorů Dobříš, p. o. (Za Poštou 1660, Dobříš)
- Dětský domov SOS 92, z. ú. (Nad Papežem 1597, Dobříš)
- Temala, z. ú. (Příkopy 5, Dobříš)
- město Dobříš – klubkavárna Coolna (Mírové náměstí 103, Dobříš)
- Proxima Sociale, o. p. s. – klub Terén (Jáchymovská 1869, Dobříš)
- Charita Starý Knín, Xaverius, s. r. o. (Plk. B. Petroviče 102, Pražská 271, Dobříš)
- Stéblo, z. s. (Příkopy 5, Dobříš)
- Centrum sociálních služeb Hvozdy, o. p. s. (Masečín 119, Štěchovice)
- Centrum pro komunitní práci střední Čechy (Plk. B. Petroviče 102, Dobříš)
- Sdružení Dej mi šanci (Na Kole 1537, Dobříš)
- Magdaléna, o. p. s. (Žežická 193, Příbram)
- MAS Brdy-Vltava, o. p. s., komunitní centrum Svět dobrých lidí (Pionýrů 892, Dobříš)
- Etela – obecně prospěšná společnost (Průmyslová 536, Vestec)
- Farní charita Dobříš (Na Nábřeží 1650, Dobříš)
- Rodinné centrum Dobříšek, z. s. (Na Nábřeží 1650, Dobříš)
- Skřítkov – dětský svět zábavy (Na Zlaté stezce 1056, Dobříš)
- Junák – český skaut, středisko prof. Oliče Dobříš, z. s. (Dělnická 1603, Dobříš)
- Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Dobříš (Dukelské náměstí 1016, Dobříš)
- Provas Dobříš, spolek (Plk. B. Petroviče 621, Dobříš)
- Veselá rodina, z. ú. (Drhovy 74, Dobříš)

- Dobříšská chráněnka (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)
- Sociální odbor MěÚ Dobříš (Mírové náměstí 75, Dobříš)
- Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Dobříš (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)
- Středisko zdraví, spol. s r. o. (Pražská 38, Dobříš)
- MEDI HELP, spol. s r. o. – Masarykovo sanatorium Dobříš (Na Čihadlech 829, Dobříš)
- PROMEDICUS domácí péče, s. r. o. (Fričova 1240, Dobříš)
- Péče doma, s. r. o. (Masarykova třída 90, Nová Ves pod Pleší)
- Oblastní nemocnice Příbram - Domácí péče Andělka (Gen. R. Tesaříka 80, Příbram)

Organizace zaměřené na chov, péči a práci se zvířaty

- Farma jedné ženy (Bořivojova 518, Dobříš)
- Pesoklub Dobříš, z. s. (Dubinské Kaštánky 801, Dobříš)
- Český kynologický svaz ZKO Dobříš – 108 (1997, Dobříš)
- CACIT, z. s. (Voznice 165, Dobříš)
- Český svaz chovatelů, z. s., Základní organizace Dobříš (Na Kole 901, Dobříš)
- Jezdecký areál Míšánek, z. s. (Brodce, Dobříš)

Organizace zaměřené na ochranu přírody

- Přírodovědný spolek Dobříš (Jeřábová 1301, Dobříš)

2.2 ZMAPOVÁNÍ POTŘEB

2.2.1 INSTITUCIONÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A KONCEPČNÍ ZABEZPEČENÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY

V první řadě je zapotřebí věnovat dostatečnou pozornost institucionálnímu, personálnímu i koncepčnímu zajištění rodinné politiky na úrovni samosprávy, bez něhož není možné prosazovat opatření rodinné politiky. V případě, kdy v jednotlivých obcích chybí koncepční ukotvení rodinné politiky nebo útvar či pracovní pozice zaměřená na řešení rodinné politiky, nelze prorodinná opatření efektivně realizovat.

Existence platné a pravidelně aktualizované (a vyhodnocované) koncepce je důležitá pro zajištění pravidelného hodnocení jednotlivých prorodinných opatření města, a to z hlediska toho, která opatření se podařilo a nepodařilo naplnit, do jaké míry zavedená opatření splnila svůj účel, do jaké míry se plní cíle rodinné politiky a eventuální zavedení nových opatření, která budou reagovat na aktuální potřeby rodin. V rámci výše uvedených oblastí je třeba si vyjasnit následující otázky:

- Existuje na městském úřadě útvar, oddělení nebo jiná funkce, která se zabývá realizací rodinné politiky? Má případně tato funkce či oddělení dostatečnou časovou i personální kapacitu pro řešení rodinné politiky?
- Vytváří město nějaké stěžejní dokumenty k rodinné politice?
- Z jakých zdrojů čerpá město informace pro koncepcí, pro tvorbu opatření a vyhodnocení potřeb rodin?
- Se kterými aktéry a jakým způsobem spolupracuje město při vytváření opatření?

Rodinná politika a její opatření musí vycházet z impulzů rodin a jejich sdružení či odborných institucí. Jejich diskuze a prosazení jsou však nemyslitelné bez institucionálního zabezpečení na úrovni samosprávy.

Je zásadní, aby na politické úrovni města fungoval orgán, který se bude rodinnou politikou zabývat a který bude stanovovat její cíle. V tomto smyslu je možné uvažovat o zřízení výboru pro rodinu v rámci zastupitelstva města nebo komise rady města. Právní zakotvení existence a činnosti výborů územních samosprávných celků se nachází v § 117–118 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích), právní zakotvení komisí je uvedeno v § 122 zákona o obcích. Problematika činnosti výborů a komisí náleží do samostatné působnosti a jako taková je prioritně vnitřní záležitostí města, do níž nemohou státní orgány zasahovat.

Pro funkční období 2022–2026 nebyla zřízena komise (nebo výbor), která by se úzkoprofilově věnovala jen rodinné politice – gestorem této problematiky byl po schválení Koncepce ustanoven Sociální odbor Městského úřadu Dobříš, který se všemi relevantními subjekty (zejména komisemi rady města, příspěvkovými organizacemi, obchodními společnostmi s majetkovou účastí města, veřejností) připravil aktualizaci této Koncepce a bude se dále věnovat relevantním námětům a připomínkám, příp. sestavováním akčním plánům a po jejich schválení orgány města též jejich realizací.

Pracovníci a pracovnice, kteří se rodinné politice ve městě věnují, by měli nejen vytvářet stěžejní dokumenty k rodinné politice, jako jsou strategie či koncepce, ale také pravidelně vyhodnocovat realizaci prorodinných opatření v kraji či městě a na základě vyhodnocení pak připravovat akční plány a koordinovat jejich realizaci. Současně by se tito pracovníci a pracovnice měli inspirovat příklady nejlepší praxe v jiných územních samosprávách, ať už přímou návštěvou, či zkušenostmi zprostředkovanými na akcích, jako jsou konference, semináře, kulaté stoly, workshopy a podobně. Tým, který se věnuje/bude věnovat rodinné politice ve městě, by také měl mít přehled o možných finančních zdrojích.

Úkolem výboru/komise je především plnění úkolů souvisejících s problematikou rodinné politiky, jimiž je pověřilo zastupitelstvo/rada:

- 1) vyhodnocení potřeb rodin – na základě znalosti konkrétních situací by se jednalo především o oblasti dostupnosti bydlení a služeb pro rodiny;
- 2) předkládání návrhů na řešení bytové politiky pro rodiny s dětmi a pro seniory: startovací byty, podporované bydlení, sociální bydlení, nájemní a družstevní bydlení, ekologické a úsporné bydlení a další;
- 3) předkládání návrhů na zajištění a zkvalitnění služeb pro rodiny – zařízení péče pro děti předškolního věku, družiny, kluby, denní centra, pečovatelské a asistenční služby, zdravotní služby a další;
- 4) projednávání možností a vytváření nových pracovních příležitostí, včetně nabídek rekvalifikace a flexibilních forem zaměstnání;
- 5) předkládání návrhů týkajících se podpory pečujícím osobám;
- 6) návrhy či připomínky k záměrům na poskytování dotací na aktivity související s rodinnou politikou;
- 7) plnění dalších úkolů v oblasti rodinné politiky, kterými jej pověřil zastupitelstvo/rada;
- 8) předkládání návrhů k podpoře výchovy ve školách k mateřství, otcovství a k zdravým partnerským vztahům a zodpovědnému rodičovství;
- 9) propojování a podpora vzájemné komunikace všech subjektů v oblasti rodinné politiky.

Jak je uvedeno výše, problematika jednotlivých oblastí rodinné politiky je řešena skrze činnost Sociálního odboru Městského úřadu Dobříš a jednotlivými komisemi Rady města Dobříše:

- dotační komise

- ekologická komise
- komise pro prevenci kriminality
- komise pro projekt Dobříš – Zdravé město a Místní agenda 21, kulturu, turismus a volný čas
- komise pro stavební a územní rozvoj
- sociální a zdravotní komise
- sportovní komise
- školská komise

2.2.2 ZÁKLADNÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY

Pro lepší přehlednost je oblast rodinné politiky rozčleněna na jednotlivé oblasti:

- Oblast služeb pro rodiny
- Oblast podpory trhu práce a sladování rodinného a pracovního života
- Oblast prostoru přátelského rodinám
- Oblast komunikace a spolupráce

OBLAST SLUŽEB PRO RODINY

Oblast služeb pro rodiny zahrnuje širokou škálu služeb sloužících k uspokojení potřeb rodin a jejich jednotlivých členů. Pro lepší přehlednost jsou služby rozděleny do následujících kategorií:

- služby pro rodiny s dětmi předškolního věku
- služby pro rodiny s dětmi školního věku
- služby pro děti starší 15 let a mladé lidi do věku 26 let
- služby pro rodiny se zdravotním postižením či znevýhodněním
- služby pro neformální pečovatele
- služby pro děti a jejich náhradní rodiny
- služby pro seniory
- služby pro rodiny se sociálním znevýhodněním

Služby pro rodiny s dětmi předškolního věku

Rozvoj služeb péče o děti předškolního věku je zásadní v kontextu podpory sladování rodinného a pracovního života. V případě města Dobříše a jeho obyvatel často nastává problém skloubit provozní dobu dětských skupin a školek se zaměstnáním, za nímž rodiče často dojíždí ven z města (celkem dojíždí za prací 56 % obyvatel Dobříše). Situace se však postupně zlepšuje – tři mateřské školy zřízené městem začaly v posledních letech rozšiřovat svoji provozní dobu, a to v ranních i odpoledních hodinách. Provozní doba 2. mateřské školy Dobříš je od pondělí do pátku v čase od 06:00 do 17:00; 4. mateřská škola Dobříš je otevřena též každý pracovní den mezi 06:30 až 17:30 a 5. mateřská škola Dobříš má provozní dobu od pondělí do pátku od 06:30 do 16:30. Některé školky nejsou otevřeny všechny pracovní dny a mají kratší provozní dobu.

Na cestě do/ze zaměstnání tráví někteří rodiče mnoho času a mívají potíže stihnout vyzvednout děti ze školky před zavírací dobou a účastnit se volnočasových kroužků pro menší děti, jelikož ty začínají často v brzkých odpoledních hodinách. Zejména matky malých dětí se tak dostávají do situace, kdy se musí rozhodnout, zda dají přednost práci či péči o rodinu. Jak potvrdily výsledky dotazníkového šetření, flexibilních pracovních úvazků a kvalifikovaných pracovních míst vůbec je ve městě nedostatek. Možnost pracovních příležitostí, kdy jsou osoby pečující o děti podporovány, je až ve velkých městech (Příbram, Praha). Kvůli časové náročnosti cestování, výdajům za dopravu a ohodnocení zkrácených úvazků nejsou však tyto příležitosti pro místní příliš atraktivní. Některý z pečujících rodičů si pak raději prodlužuje dobu pobírání rodičovského příspěvku a přivýdělek řeší formou brigády.

Město Dobříš usiluje o zajištění dostatečné kapacity služeb péče o děti starších 3 let. V rámci 3 mateřských škol v současné době nabízí celkovou rejstříkovou kapacitu 434 míst. V roce 2023 došlo ve 4. mateřské škole k navýšení o 12 míst. I přes tuto snahu jsou dobříšské mateřské školy v současné době téměř naplněné, což neodpovídá souhrnu živě narozených dětí v relevantních kalendářních rocích. To svědčí o vysokém podílu přistěhovalých dětí. Podstatným problémem je v posledních letech zápisová turistika, kdy rodiče přehlašují své děti do obcí spádové oblasti. Vzhledem k naplněnosti stávajících mateřských škol je nízký předpoklad, že by bylo v nejbližších letech možné přijímat i děti mladší 3 let. Nabízí se možnost vybudovat dětskou skupinu pro přibližně 48 dětí, avšak město aktuálně nedisponuje žádným adekvátním prostorem (výzvou do budoucna je využití moderních „kontejnerů“).

Potřebu řešit kapacitu zařízení pro děti předškolního věku navíc urychluje zkrácení doby rodičovské dovolené na max. 3 roky (platí pro děti narozené od 01.01.2024). Zároveň je snahou města zabezpečit služby dostupné i pro nízkopříjmové rodiny. Od 01.09.2024 došlo ke sjednocení školkovného, a to na částku 550 Kč. Také je zaznamenáván nedostatek flexibilních služeb zajišťujících hlídání dětí.

Přehled zařízení pečujících o děti předškolního věku:

- 2. mateřská škola Dobříš (Přemyslova 1034, Dobříš)
- 4. mateřská škola Dobříš (Fričova 104, Dobříš)
- 5. mateřská škola Dobříš (Jeřábová 613, Dobříš)
- Česko-anglická školka a jesle Dobříš (Pražská 27, Dobříš)
- Dětská skupina Čáp-Doosan (Mírové náměstí 1581, Dobříš)
- Dětská skupina Sluníčko Dobříš, s. r. o. (Husova 1130, Dobříš)
- Lesní komunitní škola a školka JSEM LESEM – Dítě v lese, s. r. o. (K Vodárně 1496, Dobříš)

Nabídka volnočasových aktivit pro nejmenší děti a jejich rodiče je ve městě Dobříši uspokojivá. Aktivitu zajišťují zejména Rodinné centrum Dobříšek, z. s., Městská knihovna Dobříš, Skřítkov – dětský svět zábavy, Veselá rodina, z. ú., Aerobik studio Orel Dobříš, Tělocvičná jednota Sokol Dobříš a MAS Brdy-Vltava, o. p. s. Rodiny s dětmi předškolního věku mohou nalézt podporu a pomoc také na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš a u dalších organizací, jako jsou např. Pečovatelská služba města Dobříše, Charita Starý Knín či Centrum sociálních služeb Hvozdy, o. p. s.

Pro rodiče nebo opatrovníky dětí do věku 3 let je také určen mezinárodní projekt Euroklíč. Speciální klíč umožní odemknutí bezbariérových WC (nacházejících se např. v nákupních centrech, na úřadech, poštách, nádražích, v zoologických a botanických zahradách, v budovách škol, v knihovnách, muzeích), a to v celé České republice, evropských zemích a USA. V Dobříši je možné Euroklíč zdarma získat v Rodinném centru Dobříšek a v rámci města lze využít prozatím pouze na čerpacích stanicích (MOL Dobříš, Shell Dobříš) a na Úřadu práce ČR.

Služby pro rodiny s dětmi školního věku

Úplné základní vzdělání poskytují žákům dvě základní školy zřízené městem o celkové rejstříkové kapacitě 1 595 míst, která je v současné době téměř naplněna. Školy navštěvují jak děti z Dobříše, tak z okolních obcí. Dobříš je zřizovatelem i školy určené pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání základní škola a základní škola speciální. Žáci jsou do ní zařazováni na doporučení školských poradenských zařízení a se souhlasem jejich zákonných zástupců. Rejstříková kapacita této školy je 80 míst; v současnosti je její kapacita využita z necelých 83 % (vzhledem k inkluzi je však kapacita naplněna).

Základní školy působící na Dobříši:

- Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram (náměstí Komenského 35, Dobříš)
- 2. základní škola Dobříš (Školní 1035, Dobříš)

- Základní škola Dobříš, Lidická 384 (Lidická 384, Dobříš)
- Základní umělecká škola Dobříš, příspěvková organizace (Mírové náměstí 69, Dobříš)
- Základní škola Trnka (Příbramská 938, Dobříš)
- Základní škola Domáci škola Lipka (Rukavičkářská 1354, Dobříš)
- ScioŠkola Dobříš (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)

Dostupnost základních škol je velkým problémem obzvláště posledních let. Jak uvádí dotazníkové šetření – i kdyby rodiče chtěli vybírat pro své děti školu dle svých priorit, nemají možnost a jsou rádi, že se jim dítě na dobříšskou školu vůbec podaří umístit.

Přestože existují alternativy ke státnímu školství, tak i soukromá Základní škola Trnka má v současnosti kapacity naplněné. Z dotazníků vyplynul nemalý zájem o zřízení dalších možností vzdělávání (ScioŠkola, škola s Montessori prvky apod.). K realizaci ScioŠkoly již ve školním roce 2024/2025 došlo.

Pro děti mladšího školního věku (především děti navštěvující 1. stupeň ZŠ) je zásadní dostupnost a vhodně nastavená provozní doba školních družin a dalších možností volnočasových aktivit.

Pro děti staršího školního věku (tzn. především pro děti navštěvující 2. stupeň základní školy) je velmi vhodné zajistit dostatek prostoru (fyzického i sociálního), v němž se mohou neorganizovaně potkávat. Žáci staršího školního věku často ztrácí zájem o organizované aktivity svázané formálními pravidly, a naopak vyhledávají prostor, ve kterém se mohou věnovat aktivitám spolu se svými vrstevníky. Je však vhodné, aby byla zároveň přítomna dospělá osoba schopná poradit s běžnými starostmi a problémy této věkové skupiny. Taková služba má výrazný preventivní charakter a schopnost působit jako „útočiště“ v případě osamění dítěte či potřeby dítěte řešit svůj problém s někým jiným než s rodičem či učitelem.

Na tomto poli hraje významnou roli Městská knihovna Dobříš, která nabízí pestrou škálu aktivit pro mladší i starší děti, a školní klub fungující v rámci Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram (jiné školy tento klub prozatím zřízen nemají). Také Základní umělecká škola a další organizace s různým zaměřením zajišťují této cílové skupině bohatý program (např. Junák – český skaut, středisko prof. Oliče Dobříš, z. s., Provas Dobříš, spolek, Veselá rodina, z. ú. a Rodinné centrum Dobříšek, z. s.). Rodiny s dětmi školního věku i samotné děti mohou ve městě Dobříši vyhledat podporu a pomoc také na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš a u organizací jako jsou např. Proxima Sociale, o. p. s., MAS Brdy-Vltava, o. p. s., Charita Starý Knín, Linka bezpečí, z. s., a Centrum sociálních služeb Hvozdy, o. p. s.

Novým bezpečným prostorem sloužícím dětem mladšího i staršího školního věku je klubkavárna Coolna, která byla v rámci projektu města Dobříše otevřena v září 2024. Jedná se o místo, kde mohou děti trávit čas po škole, čekat na autobus či různé kroužky a aktivity. Klubkavárna nabízí širokou škálu aktivit (stolní fotbal a hokej, deskové hry, kreativní koutek – možnost vyzkoušení různých výtvarných technik či si napsat domácí úkoly), k dispozici je i malá knihovna, připojení wi-fi a za symbolický poplatek občerstvení. Návštěvníci jsou pod dozorem dospělé osoby, která zároveň zajišťuje programy plné tvořivých aktivit a her. Otevírací doba je od úterý do pátku, vždy od 13:00 do 17:00. V pondělí a ve čtvrtek navštěvují Coolnu senioři. Prostor je využíván i pro jiné akce.

Bezpečné zázemí pro děti a mládež nabízí také nízkoprahový klub Terén (Proxima Sociale, o. p. s.). Jedná se o sociální službu, která bezplatně poskytuje podporu, poradenství a pomoc dětem a mladým lidem při řešení životních situací, se kterými si nevědí rady. Současně mohou v klubu smysluplně trávit svůj volný čas a omezit tak riziko sociálního vyloučení.

Zatímco program prvostupňových dětí je vcelku dobře pokryt, tak možnosti pro starší děti či mládež jsou stále omezeny a je zapotřebí vytvářet další motivační a podpůrné aktivity. Běžně se stává, že se v době po skončení vyučování koncentrují skupinky starších dětí a mládeže v různých částech města, což může vést i k rizikovému chování. Jedná se jak o žáky z okolních obcí, kteří čekají na autobusový spoj domů, tak i o děti přímo z Dobříše, které mají po vyučování dostatek volného času.

Město Dobříš v rámci prevence kriminality financuje pro školy programy primární prevence, které na školách realizuje Magdaléna, o. p. s. (pokud si škola nevybere jinak). Od září také probíhají přednášky pro veřejnost, které se týkají problematiky návykových látek a závislostního chování.

Služby pro děti starší 15 let a mladé lidi do věku 26 let

Z analýzy České rady dětí a mládeže vyplývá, že mladí lidé se v rámci volnočasových organizací věnují nejčastěji sportu, vzdělávání, hudbě, tanci, táborové a oddílové činnosti, výtvarné činnosti a dalším uměleckým oborům. Pokud se žádným organizovaným činností nevěnují, tak je to často z důvodu nezájmu, nedostatku finančních prostředků a volného času a nedostatečné nabídky volnočasových aktivit.

Služby pro děti starší 15 let a mladé lidi do věku 26 let jsou ve městě Dobříši zajišťovány např. těmito organizacemi: Gymnázium Karla Čapka Dobříš (včetně Školního sportovního klubu, p. s.), Střední odborné učiliště, Hluboš 178, Dětský domov SOS 92, z. ú., Proxima Sociale, o. p. s. (nizkoprahový klub Terén), Magdaléna, o. p. s., Městská knihovna Dobříš, Kulturní středisko Dobříš, Rodinné centrum Dobříšek, z. s., Farní charita Dobříš, Junák – český skaut, středisko prof. Oliče Dobříš, z. s., Jednotka sboru dobrovolných hasičů Dobříš, Lata – programy pro mládež a rodinu, z. ú., MAS Brdy-Vltava, o. p. s., a Linka bezpečí, z. s. Pomoc se zajištěním potřebných záležitostí a odborné sociální poradenství jsou zajišťovány také na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš. Významnou úlohu představují i organizace se zaměřením na sport a kulturu.

Chybějící služby v Dobříši i okolí pro tuto cílovou skupinu jsou: ubytování (azylový dům pro mládež, dům na půl cesty, startovací byty), sociálně terapeutické činnosti, klub pro mladé, nízkonákladové aktivity, venkovní středisko volnočasových aktivit za přítomnosti mentora.

Služby pro rodiny se zdravotním postižením či znevýhodněním

Osobou se zdravotním postižením je dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů fyzická osoba, která je orgánem sociálního zabezpečení uznána invalidní ve třetím, druhém či prvním stupni nebo zdravotně znevýhodněnou, přičemž lidé zdravotně znevýhodnění jsou podskupinou jedinců se zdravotním postižením, jež nejsou invalidní, ale dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jim limituje schopnost pracovního uplatnění.

Služby pro rodiny se zdravotním postižením či znevýhodněním jsou ve městě Dobříši poskytovány zejména následujícími organizacemi: Základní škola Dobříš, Lidická 384, Stéblo, z. s., Pečovatelská služba města Dobříše, Charita Starý Knín (včetně Xaverius, s. r. o.), Sdružení Dej mi šanci, Péče doma, s. r. o., PROMEDICUS domácí péče, s. r. o., Oblastní nemocnice Příbram – domácí péče Andělka a Dobříšská chráněnka. Významnou roli hrají i nemístní organizace jako např. Alka, o. p. s., Centrum sociálních služeb Hvozdy, o. p. s., Portus Praha, z. ú., Lomikámen, z. ú., Centrum pro neslyšící a nedoslýchavé pro Prahu a Středočeský kraj, o. p. s., Mela, o. p. s., Nalžovický zámek, poskytovatel sociálních služeb a Dementia I.O.V., z. ú. Město Dobříš disponuje byty se zvláštním určením a nově poskytuje bezpečný prostor pro trávení volného času (klubkavárnu Coolnu). Pomoc a podporu mohou rodiny nalézt také na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš.

Centrum pro komunitní práci střední Čechy je organizací, která na území města Dobříše poskytuje koordinovanou pomoc rodičům dětí se zdravotním postižením, samotným dětem a mladým dospělým se zdravotním postižením a jejich zdravým sourozencům. Realizuje inovativní formu sdílené péče založené na komunitní pomoci, tzv. HOMESHARING a tzv. workcampy (bližší popis je k dispozici níže v textu u služeb pro neformální pečovatele).

Podpůrnou službu představuje i Senior taxi, která byla zřízena městem a slouží obyvatelům Dobříše starších 65 let a držitelům průkazu ZTP a ZTP/P. Služba je k dispozici každý pracovní den v době od 06:00 do 18:00. Za jednotné jízdné 30 Kč za jízdu mohou občané využít svezení na území města do zdravotnických zařízení, veřejných institucí, na nákup či si obstarat jiné záležitosti.

Chybějící služba v Dobříši pro tuto skupinu je např. podporované bydlení a chráněné bydlení pro osoby s duševním onemocněním. Nedostatečná kapacita je zaznamenána u odlehčovacích služeb a denních stacionářů. Omezená nabídka je také u sociální rehabilitace, sociálně aktivizačních služeb a sociálně terapeutických dílen. Nabídka nízkonákladových a volnočasových aktivit pro děti a mladé lidi se zdravotním postižením či znevýhodněním není příliš uspokojivá.

Služby pro neformální pečovatele

Neformální péče představuje péči poskytovanou osobě závislé na podpoře, pomoci a péči jejími blízkými rodinnými příslušníky, příbuznými či známými. Může se jednat o krátkodobou péči (poskytovanou po dobu snížené soběstačnosti opečovávaného vlivem např. úrazu či krátkodobého onemocnění) nebo dlouhodobou péči (často vymezenou zdravotním postižením, chronickým onemocněním, ztrátou soběstačnosti vlivem věku nebo úrazu aj.). Poskytování zejména dlouhodobé péče může mít pro neformální pečovatele závažné důsledky (negativní ovlivnění jejich příjmu, zdravotního stavu i celkové rodinné situace). Je tedy velice důležité, aby pečovatel vyhledal včas podporu či pomoc a využíval dostupné služby (terénní, ambulantní i bytové).

Ve městě Dobříši je v této oblasti poskytováno odborné sociální poradenství např. na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš – ve spolupráci se sociálním pracovníkem má neformální pečovatel možnost nalézt takovou formu pomoci, která by mu pomohla zachovat jeho životní úroveň a lépe zvládat danou situaci. Další organizace v Dobříši pomáhající zajistit péči a další potřebné záležitosti v této oblasti, jsou např. Pečovatelská služba města Dobříše, Charita Starý Knín, Sdružení Dej mi šanci, Stéblo, z. s., Linka bezpečí, z. s., Péče doma, s. r. o., PROMEDICUS domácí péče, s. r. o., a Oblastní nemocnice Příbram – domácí péče Andělka, Alka, o. p. s., a Dementia I.O.V., z. ú. Využívat lze také podpůrnou službu Senior taxi.

Centrum pro komunitní práci střední Čechy (charakteristika centra je uvedena výše) realizuje inovativní formu sdílené péče založené na komunitní pomoci, tzv. HOMESHARING. Jedná se o moderní způsob podpory rodin dětí a mladých dospělých s mentálním či kombinovaným postižením. Hostitelská rodina či jednotlivec pravidelně zajišťují péči opečovávanému (v předem domluvený čas) a zároveň spolu příjemně tráví společné chvíle, zatímco pečující rodina má možnost nabrat nové síly a zařídit si potřebné záležitosti. Organizace pořádá kromě jiného i tzv. workcampy, které se zaměřují na podporu soběstačnosti, sebepečce a osamostatňování mladých dospělých se zdravotním postižením.

Nedostatečná kapacita je zaznamenána zejména u odlehčovacích služeb a denních stacionářů (byť Pečovatelská služba města Dobříše rozšířila v roce 2024 provoz denního stacionáře Kratochvíle). Omezená nabídka je také u sociální rehabilitace, sociálně aktivizačních služeb a sociálně terapeutických dílen. Nabídka nízkonákladových a volnočasových aktivit pro děti a mladé lidi se zdravotním postižením či znevýhodněním není příliš uspokojivá. Vzhledem k náročným situacím neformálních pečovatelů je velice důležité nadále podporovat a rozvíjet služby, které mohou spolu s opečovávanými využívat.

Služby pro děti a jejich náhradní rodiny

Náhradní rodinná péče je forma nekolektivní péče o ohrožené děti, která je vykonávána náhradními rodiči v jejich rodině, která tak dětem umožňuje vyrůstat v prostředí, které je nejvíce podobné jejich vlastní rodině. Náhradní rodinná péče má přednost před péčí ústavní a má několik forem – péče jiné osoby (tzv. svěřenectví), pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství s osobní péčí a osvojení.

Postupně přibývá služeb poskytujících podporu a pomoc dětem a jejich náhradním rodinám – v Dobříši zaujímá důležitou roli nezisková organizace Temala, z. ú., která kromě jiného doprovází pěstouny, zajišťuje vzdělávání a poskytuje odlehčovací službu pro děti z pěstounských rodin. Pomoc a odborné poradenství týkající se náhradní rodinné péče je možno získat také na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš a u dalších organizací, které

nesídlí přímo v Dobříši (např. Hledáme rodiče, o. p. s.). Zároveň mohou náhradní rodiče využít veškeré služby, které jsou dostupné pro běžné rodiny.

Pěstounské rodiny jsou podporovány také skrze mezinárodní projekt Euroklíč (Euroklíč je speciální klíč, kterým lze po celé republice, v Evropě a USA odemknout veřejně přístupná sociální zařízení (WC), výtahy, vstupy a schodišťové plošiny a podobná zařízení, osazených Eurozámkem) – pěstouni pečující o děti do věku 3 let mají nárok na poskytnutí Euroklíče zdarma (pěstouni na přechodnou dobu mají nárok na celou dobu výkonu jejich péče). Euroklíč si mohou zapůjčit na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš (orgán sociálně-právní ochrany dětí – náhradní rodinná péče). V Dobříši lze využít Euroklíč prozatím pouze u WC čerpací stanice (MOL Dobříš, Shell Dobříš) a Úřadu práce ČR.

Služby pro seniory

Oblast služeb pro seniory je v Dobříši zajištěna vcelku na dobré úrovni. Udržení a rozvíjení stávající kvality a hustoty sítě různých služeb pro tuto cílovou skupinu by mohlo být do budoucna podpořeno zpracováním a realizací Konceptu proseniorské politiky města Dobříše a zřízením např. komise seniorů. S tím souvisí i vytvoření a praktikování Konceptu bezbariérovosti města Dobříše.

Organizace zajišťující služby seniorům v Dobříši jsou zejména: Pečovatelská služba města Dobříše, Charita Starý Knín, Domov seniorů Dobříš, p. o., Klub důchodců Dobříš, z. s., Dementia I.O.V., z. ú., MAS Brdy-Vltava, o. p. s., Péče doma, s. r. o., MEDI HELP spol. s r. o., PROMEDICUS domácí péče, s. r. o., Oblastní nemocnice Příbram – domácí péče Andělka, Farní charita Dobříš, Sociální odbor Městského úřadu Dobříš. Podpůrnou službou jsou také SOS tlačítka. Město Dobříš též seniorům zajišťuje byty zvláštního určení, k dispozici je i krizový byt a klubovna Coolna.

V roce 2023 zavedlo město Dobříš službu Senior taxi, která slouží obyvatelům města Dobříše starších 65 let a držitelům průkazu ZTP a ZTP/P. Služba je k dispozici každý pracovní den v době od 06:00 do 18:00. Za jednotné jízdné 30 Kč za jednu jízdu mohou občané využít svezení na území města do zdravotnických zařízení, veřejných institucí, na nákup či si obstarat jiné záležitosti.

Seniorům je nabízena podpora i skrze mezinárodní projekt Euroklíč, který pomáhá lidem se sníženou schopností pohybu v evropských zemích a v USA. Klíč lze zdarma získat na Úřadu práce ČR (oddělení vyřizující příspěvek na péči).

Chybějící službou pro seniory v Dobříši a okolí je domov se zvláštním režimem, nedostačující kapacity jsou u odlehčovacích služeb a u domovů pro seniory. Další rozvoj či vznik některých služeb by mohl nastat i v rámci propojování sociálních a zdravotních služeb.

Služby pro rodiny se sociálním znevýhodněním

Rodiny se sociálním znevýhodněním představují rodiny, které jsou ohroženy např. nedostatečným příjmem (zejména samozivitelé), vysokou zadlužeností, nezaměstnaností, nejistotou zaměstnání a ztrátou bydlení. V rodinách navíc může probíhat násilí, zneužívání a zanedbávání dětí a další negativní jevy včetně různých druhů závislostí.

S touto problematikou souvisí i termín „žáci s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění“. Sociální znevýhodnění v tomto kontextu vyjadřuje širokou škálu příčin školní neúspěšnosti žáků z nezdravotních důvodů, které mají příčinu mimo školu v přirozeném sociálním zázemí dítěte nebo pramení z jiných životních okolností v životě dětí mimo půdu školy. Tyto skutečnosti nemohou děti ovlivnit a stávají se pro ně přítěží v jiné sociální realitě, např. v případě prostředí školy. Je velice důležité včas dané problémy zachytit a hledat vhodné oblasti podpory či pomoci, kterou děti a jejich rodiny potřebují.

Ve městě Dobříši velice dobře funguje multidisciplinární tým, který se v případě potřeby setkává a společně hledá řešení problémů dětí a rodin jako celku. Odborné poradenství, podpora a pomoc jsou rodinám se sociálním znevýhodněním zajišťovány zejména ve školských zařízeních (velkou výhodou Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres

Příbram, je přítomnost sociálního pedagoga, který je též součástí multidisciplinárního týmu), na Sociálním odboru Městského úřadu Dobříš a v MAS Brdy-Vltava, o. p. s., v rámci komunitního centra Svět dobrých lidí. Významnou roli hrají také další organizace pomáhající těmto rodinám, jedná se např. o Charitu Starý Knín, Člověk v tísni, o. p. s., Magdaléna, o. p. s., Farní charita Dobříš, Centrum sociálních služeb Hvozdy, o. p. s., Linka bezpečí, z. s., a Rodinné centrum Dobříšek, z. s. Značnou podporu představují organizace zajišťující sportovní, kulturní a volnočasové aktivity pro děti i dospělé (zejména nízkonákladové – rodinám může s placením aktivit pomoci např. Etela – obecně prospěšná společnost). Podpůrná péče (psycholog, psychoterapeut, psychiatr a další odborníci) je též velice podstatná, avšak v Dobříši a okolí není příliš dostupná, a to především pro děti a mládež.

OBLAST PODPORY TRHU PRÁCE A SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA

V oblasti podpory trhu práce, která je úzce propojena s oblastí slaďování rodinného a pracovního života, je nutné zmínit škálu opatření, která jsou zaměřena na rodinu, zaměstnavatele, obce apod., tedy na jednotlivé subjekty sociální politiky, za účelem podpory jednotlivých aspektů v rámci rodinné politiky. Z pohledu zaměstnání zahrnuje problematika slaďování vytváření takových pracovních podmínek, které neznevýhodňují zaměstnance a zaměstnankyně s rodinnými závazky. Může se jednat o flexibilní formy využívání pracovní doby, budování firemních školek, vstřícný postoj zaměstnavatelů k vážným rodinným problémům zaměstnance, v ideálním případě o celkové uzpůsobení chodu a kultury organizací tak, aby i na pracovně exponovanějších a lépe placených postech mohli více působit lidé, kteří mají rodinné závazky, a to bez ohledu na to, zda se jedná o muže či ženu.

Opatření zaměřená na podporu trhu práce a na slaďování rodinného a pracovního života lze také rozdělit na opatření:

- cílená přímo na rodiče (např. poradenství pro rodiče, kvalifikační a rekvalifikační kurzy);
- cílená na další pečující osoby (např. poradenství, odlehčovací služby);
- cílená na zaměstnavatele (jejich podpora při vytváření prostředí přátelského rodinám na pracovišti vč. tematicky podpory flexibilních forem práce, vytváření pracovních příležitostí apod.);
- nabízená přímo zaměstnankyním a zaměstnancům územních samosprávných celků ze strany města.

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, nabídka pracovních míst ve městě Dobříši není dostatečná a dojíždění za prací působí problémy zejména těm, kteří mají rodinné závazky. Město může přispět ke zvýšení zaměstnanosti tím, že bude podporovat vznik a fungování zejména drobných a středních podniků, a to primárně těch, jež zaměstnávají cílové skupiny, které město definuje jako ohrožené. Využít k tomu lze nástroje, jako jsou např. účelové pobídky (podmíněné slevy na nájmu, podmíněné dotace pro začínající podnikatele, zvýhodněné nabídky prostor pro start-upy), zápůjčky, záruky a úvěry, úlevy na daních a poplatcích vybíraných městem (za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity apod.), zjednodušení administrativy (odstranění co nejvíce byrokratických překážek transparentním hodnocením žádostí), účelové dotace.

Zároveň může město obsazovat volná pracovní místa osobami ze znevýhodněných skupin. Jedná se o poměrně častou praxi především u pozic na dobu určitou (např. zástupu za mateřskou či rodičovskou dovolenou). Územní samosprávné celky mohou ovlivňovat zaměstnanost. Předpisy, které ovlivňují aktivní politiku zaměstnanosti, k tomu vytvářejí legislativní předpoklady. Zejména vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 35/1997 Sb. stanovuje podrobnosti zřizování společensky účelných pracovních míst a vytváření veřejně prospěšných prací.

V této oblasti je důležité zamyslet se i nad tím, jakým způsobem lze ovlivnit rodinnou politiku v součinnosti se zaměstnavateli, kteří v regionu či městě působí. Je možné zaměstnavatele

podporovat při zavádění flexibilních forem práce nebo při zakládání zařízení pro vzdělávání, péči a výchovu předškolních dětí?

Přitom je třeba respektovat skutečnost, že z pohledu většiny majitelů firem je smyslem podnikání dosažení zisku, a proto budou zavádět pouze taková opatření, která nepovedou ke snižování konkurenceschopnosti a výkonnosti jejich firem. Město může motivovat zaměstnavatele k zohledňování zájmů zaměstnanců/zaměstnankyň jako rodičů. Důvodem je ocenění pozitivního vlivu rodinného života na výkon zaměstnance a zaměstnankyň.

Kupříkladu Městský úřad Dobříš má zavedena následující opatření podporující sladění rodinného a pracovního života: dle přání a možností zaměstnance se sjednávají, případně upravují pracovní úvazky; je umožňováno pracovat na home office, umožňuje-li to charakter pracovní činnosti (tzn. je využitelné u tzv. nepřepážkových pozic); zaměstnanci mají nárok až na 5 dnů zdravotního volna za rok; je zavedena pružná pracovní doba u těch pozic, které nevyžadují přítomnost na pracovišti.

Také pracovní prostředí v Kulturním středisku Dobříš je k rodinám přátelské (sladění profesního a osobního života je aktivně podporováno). Jsou zde poskytovány částečné pracovní úvazky (zejména ženám s dětmi předškolního a školního věku) a je možnost pracovat z domova. Studentům je nabízen přivýdělek formou dohody o provedení práce.

Středisko zdraví, spol. s r. o., umožňuje částečné a flexibilní úvazky. Snaží se vycházet vstříc jak rodičům malých dětí, tak i studentům a starším pracovníkům. Usiluje o důsledné praktikování age managementu – v praxi tak došlo k obsazení pozic psychiatra, RHB lékaře, praktického lékaře, fyzioterapeuta aj.

Ve městě Dobříši jsou i další zaměstnavatelé, kteří uzpůsobují pracovní podmínky a snaží se podporovat harmonizaci pracovního a rodinného života. Naplnění potřeb a přátelský přístup by měl být cílem každé organizace. Pro zachování dobrých vztahů na pracovišti je žádoucí uskutečňovat pravidelné porady týmu a i individuální pohovory mezi vedoucími pracovníky a jednotlivými zaměstnanci. Důležité je poskytování zpětné vazby, pravidelná reflexe společné i individuální práce, zajištění prostředí pro rozvoj zaměstnanců a otevřenost k jejich přáním a potřebám.

OBLAST PROSTORU PŘÁTELSKÉHO RODINÁM

U oblasti prostoru přátelského rodinám je potřeba zaměřit se na jednotlivé oblasti, které pomáhají zkvalitňovat podmínky ve městě tak, aby fungování rodiny podpořily.

Jedná se především o:

- bezbariérový pohyb ve městě a veřejných institucích;
- bezpečnost ve městě;
- prostor a služby pro trávení volného času.

Bezbariérový pohyb ve městě a veřejných institucích

Oblast bezbariérovosti v současné době není v rámci Středočeského kraje koncepčně řešena, tzn. není vypracována žádná koncepce, akční plán či metodika, což je jedna ze zásadních podmínek pro realizaci prorodinných opatření a podporu oblasti prostoru přátelského rodinám. Město Dobříš zvažuje vytvoření vlastní koncepce bezbariérovosti a navazujících akčních plánů.

Cílem by mělo být nejen odstranění fyzických bariér, ale i vytvoření uceleného přístupu k bezbariérovosti v rámci správy městských zařízení a veřejného prostoru. Důležité je také řešení přístupů na městské úřady a další veřejné budovy, aby byly dostupné všem občanům bez ohledu na jejich fyzické schopnosti, pokud je to technicky možné.

Na základě vlastního mapování může město ve spolupráci s dalšími subjekty vytvořit přehled objektů, které jsou plně či částečně bezbariérově přístupné, a objektů, které jsou naopak obtížně přístupné či nepřístupné. Takovou „mapu přístupnosti“ může poskytnout občanům

na své internetové stránce či jiných materiálech. Na základě analyzování dostupných dat lze definovat konkrétní potřebná opatření pro odstraňování bariér ve městě. Do analýzy je třeba zahrnout i veřejnou dopravu (tj. frekvenci bezbariérových spojů) a v případě potřeby tuto problematiku řešit se zřizovatelem. Zvýšení počtu bezbariérových autobusů ve městě Dobříši by usnadnila cestování rodičům s kočárky a osobám se sníženou pohyblivostí, a to zejména na trase vedoucí k Úřadu práce ČR. Bezbariérové dopravní prostředky by měly být rovnoměrně rozmístěny na všechny frekventované trasy, aby bylo pro všechny občany pohodlné a dostupné.

Bezpečnost ve městě

Bezpečnost pohybu po veřejných komunikacích v Dobříši je klíčovou oblastí, a to zejména v souvislosti s přechody pro chodce. Ty by měly být nejen dobře označené, ale také v blízkosti škol a dalších institucí doplněny dozorem (např. městskou policií).

Obyvatelé Dobříše pozitivně hodnotí pravidelné ranní dozory u školních přechodů, nicméně upozorňují na zvýšený provoz na Mírovém náměstí, kde dochází k výstupu dětí z autobusů. Řešením by mohlo být zajištění lepší organizace ranního výstupu dětí z autobusů, např. pomocí dohledových pracovníků, nebo jasnějšího vymezení bezpečnostních zón, kde se děti mohou pohybovat. Také fyzické zábrany nebo jasné vyznačení prostoru pro výstup dětí by mohly pomoci v tom, aby nedocházelo k vbíhání dětí před projíždějící autobusy. Zřízení školního autobusu by zajistilo bezpečnou přepravu dětí přímo ke školám a zpět, čímž by se ulevilo i běžným spojům.

Úspěch sklidil také pilotní projekt Pěšky do škol, který byl městem započat v roce 2023 a je stále trvající. V rámci projektu je natrvalo zavedeno, že v pracovní dny od 07:30 do 08:00 je uzavřena ulice Za Poštou. Cílem je podpořit nejen bezpečnou cestu dětí do školy, ale zároveň podpořit jejich přirozený pohyb, samostatnost a zodpovědnost. V neposlední řadě má projekt přispět také ke snížení znečištění ovzduší v těsné blízkosti škol.

Město Dobříš dále uzavřelo memorandum o spolupráci na vybudování cyklostezek spojujících čtyři obce (Dobříš, Svaté Pole, Rybníky a Daleké Dušníky). Nově je v Dobříši piktogramový koridor pro cyklisty, který naznačuje účastníkům silničního provozu stopu průjezdu cyklistů.

Dalšími doporučenými bezpečnostními opatřeními jsou instalace příčných prahů a výstražných systémů na rizikových místech, které pomáhají snižovat rychlost dopravy a zvyšovat pozornost řidičů. Problematika je rovněž dobře zachycena ve výsledcích dotazníkového šetření mezi obyvateli.

Úsekové radary jsou ve městě Dobříši dva – Gemos používaný od roku 2016 a Camea používaný od roku 2018. Doprava z hlediska bezpečnosti je městem postupně zlepšována také v rámci plánovaných oprav a úprav místních komunikací.

Cílem opatření je nejen zlepšit bezpečnost na frekventovaných přechodech, ale také zajistit komplexní řešení dopravního provozu ve městě s ohledem na pohyb zranitelných skupin jako jsou děti, senioři a lidé se zdravotním postižením či znevýhodněním.

Kamerový systém pomáhá kontrolovat velká prostranství města z hlediska bezpečnosti a pořádku (celkem je nyní ve městě 15 kamerových bodů a 47 kamer), nezanedbatelným přínosem je i v oblasti prevence. Díky kamerovému systému se zcela jistě podařilo odvrátit v mnoha případech spáchání přestupků či trestných činů a v několika případech se podařilo pomocí záznamů z kamer odhalit pachatele přestupků či trestných činů.

Při zajišťování bezpečnosti ve městě hraje zásadní roli Policie České republiky, Městská policie Dobříš a další zainteresované složky, které se snaží kromě jiného potlačit páchaní přestupků a trestné činnosti (zejména proti veřejnému pořádku, majetku a občanskému soužití). Stejně jako v minulých letech, tak i v roce 2025 Městská policie Dobříš zaměřuje svoji pozornost především na činnost preventivní, kdy tato oblast zahrnuje zejména provádění pěších hlídek a preventivní působení strážníků na rizikových místech. Cílem je dodržování

veřejného pořádku a zvyšování bezpečnosti a plynulosti v provozu na pozemních komunikacích.

V rámci bezpečnosti dětských hřišť jsou zavedeny pravidelné kontroly službu konajícími strážníky Městské policie Dobříš (denní i noční hlídky), aby se předešlo nepořádku a nevhodnému chování některých občanů. Instalace oplocení kolem dětských hřišť zabraňuje vnikání psů a zajišťuje bezpečnost dětí před vbíháním do vozovky.

Městská policie Dobříš se také intenzivně věnuje oznámením a stížnostem občanů souvisejících s problémy způsobenými místními osobami bez přístřeší či nepřízpůsobivými občany. Většinou se jedná o sociálně slabší jedince a sankce jsou v případě spáchaného přestupku na těchto osobách v podstatě nevymahatelné. Uložené sankce jsou proto neúčinné. Strážníci mohou v rámci zákonů upravujících jejich povinnosti pouze působit vhodným chováním tak, aby osoby porušující předpisy dobrovolně opustily určité prostory. Výsledný efekt však mnohdy nenaplní předpokládaný záměr. Tito lidé se pouze přesunou na jiné pro ně pohodlné místo. V rámci řešení životních situací těchto občanů Městská policie Dobříš ve velké míře spolupracuje se Sociálním odborem Městského úřadu Dobříš, zejména se sociálními kurátory, kteří klientům poskytují odborné sociální poradenství a pomáhají jim se zajištěním bydlení, sociálních dávek, zaměstnání, léčby, potravin, oblečení apod. Vzhledem k tomu, že spolupráce mezi sociálními kurátory a občany je postavena na dobrovolnosti, není možné nikoho přinutit žít jiným způsobem, než si sám zvolí.

Prostor a služby pro trávení volného času

Vedle institucí a organizací realizujících volnočasové aktivity je vhodné, aby měly (nejen) rodiny k dispozici volně přístupné prostory, v nichž by mohly trávit volný čas dle jejich vlastního zájmu a možností. Jedná se zejména o parky, dětská hřiště a sportoviště. Pro harmonický rozvoj společnosti a podporu zdravých vztahů je také vhodné umožnit různým generacím potkávat se ve sdíleném prostoru a trávit v něm zvlášť či společně volný čas.

Město Dobříš má výhodnou přírodní polohu, kdy je obydlená část jižního cípu města obklopena zelenými plochami, které jsou vzhledem ke svému terénu ideálním místem pro turistiku a cyklistiku všech věkových kategorií. Velmi oblíbené jsou turistické stezky vedoucí na vrcholy Hřebenů nebo do oblasti Pokocábí a středního Povltaví. Nejbližším veřejně přístupným přírodním prostorem pro vycházky je Anglický park zámku Dobříš otevřený v letní sezóně do 21:00, během zimy do 17:00.

Město Dobříš postupně buduje cyklostezky z města do okolní přírody, což podporuje turistiku a cyklistiku všech věkových kategorií. Pozornost věnuje i in-line stezkám, které poskytují další prostor pro sportovní aktivity v exteriéru.

Nabídka organizovaných volnočasových aktivit pro děti je pestrá, na území města působí široké spektrum organizací, které se na pořádání pravidelných i jednorázových akcí pro děti zaměřují. Týkají se aktivit sportovních a uměleckých, skautingu, hasičského sportu a dalších. Nechybí ani tradiční akce spojené s oslavami během celého roku jako jsou karnevaly, masopust, halloween, příchod sv. Mikuláše apod. V rámci mezigeneračního setkávání jsou pořádány např. trhy a slavnosti.

Prostřednictvím projektu Dobříš – Zdravé město a programu místní Agenda 21 jsou zajišťovány akce pro školy (Týdenní bruslení, Úřad otevřený dětem, Týden země aj.), širokou veřejnost (Jsme Dobří(š), Zažít město jinak!, Uklidíme Dobříš, Cena města Dobříše) a i přímo pro cílovou skupinu (přednášky, kulaté stoly).

V centru města i v okrajových částech vznikly v posledních letech (zejména pro dospívající mládež) venkovní posilovny a pumptrack. Různá sportoviště jsou využívána občany města převážně v období od dubna do podzimu. V nabídce jsou hřiště na basketbal, volejbal (i plážový), fotbal, atletiku, nohejbal, pozemní hokej za využití in-line bruslení. Uvedené aktivity je možné využívat skrze využití rezervačního systému sportovišť bez nutnosti registrovat se v nějakém klubu (jde tedy o velký posun oproti minulosti).

Další příležitostí do budoucna je vytvoření nových dětských hřišť v méně vybavených okrajových částech města, přidání herních nebo sportovních prvků pro starší děti a mládež na stávající i nová hřiště (např. lezecké stěny, workoutové zóny, badminton a parkourové prvky) a využití nevyužívaných či opuštěných městských lokalit (brownfieldů) pro budování nových sportovišť, jako je například velká gymnastická tělocvična nebo další sportovní haly.

Setkávání různých generací by mohlo podpořit vybudování více komunitních zón (instalace laviček, piknikových stolů nebo venkovních grilů) a další rozvoj outdoorových aktivit pro různé věkové skupiny (např. fitness prvky podél turistických stezek). Další možností by byl vznik centra pro volnočasové aktivity nabízejícího společné aktivity pro děti, rodiče i seniory. Podporou mezigeneračního setkávání je také pořádání pravidelných komunitních akcí, jako jsou např. sportovní turnaje, trhy či kulturní festivaly ve veřejných prostorách, při kterých se mohou různé generace společně setkávat a trávit čas.

Občany je pozitivně hodnocena možnost bruslení na zimním stadionu, jehož provozní dobu by výrazně prodloužilo zastřešení. Díky velkému zájmu o bruslení ve městě nově vznikla možnost broušení bruslí v soukromém obchodě. Prozatím není technicky a kapacitně možné zajistit pro občany případnou půjčovnu bruslí.

Aktivity (projekty) zaměřené na seniory jsou realizovány v rámci činnosti Pečovatelské služby města Dobříše – Volnočasová tvorba a aktivizace pod vedením paní Aleny Marešové; Setkání nad knihou ve spolupráci s Městskou knihovnou Dobříš; Naši našim – cestovatelské přednášky a vyprávění ve spolupráci s městem Dobříš; Svépomocná skupina pro pečující; testování paměti zajištěno spoluprací s Českou alzheimerovskou společností; Zahradní slavnost; Den seniorů. Městská knihovna Dobříš zajišťuje seniorům aktivity, jako jsou trénování paměti, angličtina, Univerzita třetího věku a výše zmíněné čtení včetně možnosti zapůjčení vybraných knih (v domě s pečovatelskou službou). Rodinné centrum Dobříšek pořádá počítačové kurzy a Okrašlovací spolek města Dobříše Čaje o páté. Senioři se mohou také zapojovat do aktivit uskutečňovaných v rámci Klubu důchodců Dobříš, z. s., a dalších organizací.

Volnočasové aktivity pro děti a mladé dospělé se zdravotním postižením či znevýhodněním zajišťuje Centrum pro komunitní práci střední Čechy – realizuje tzv. workcampy, pracovní terapeutický volnočasový dvoudenní program pro děti a mladé dospělé do 26 let s asistovanou podporou, s cílem podpory soběstačnosti, sebepečce a osamostatňování. Volnočasové aktivity dětem umožňuje také sdílená péče aneb homesharing, který je originální formou pomoci dětem s intelektovým znevýhodněním a jejich rodinám. Děti díky němu získávají parťáky pro život a jejich rodiny zase možnost odpočinout si či dělat to, na co jinak pro náročnou péči není čas. Charita Starý Knín má v plánu skrze svoji službu sociální rehabilitace nabízet dle zájmu možnost setkat se, popovídat si a zahrát si deskové hry. Zavést chce i výtvarná odpoledne a sportovní nebo turistický kroužek. Volnočasové aktivity pro děti od 6 do 12 let se zdravotním postižením či znevýhodněním zajišťuje také tábor s ČÁPEM, který je realizován v Běštíně u Hostomic. Sdružení Dej mi šanci nabízí různé volnočasové aktivity pro děti a mladé lidi (výlety, společné setkávání pečujících, pobyty pro rodiny, akce pro děti, přednášky, semináře, relaxační tvoření). Stéblo Borotice uskutečňuje volnočasové aktivity pro děti a mladé dospělé se zdravotním postižením či znevýhodněním v rámci odlehčovací služby (výlety a akce s různým zaměřením). MAS Brdy-Vltava, o. p. s., zajišťuje v komunitním centru Svět dobrých lidí arteterapii.

Komunitní centrum je zaměřeno i na děti z nízkopříjmových a dysfunkčních rodin, kterým nabízí aktivity zdarma (canisterapie, muzikoterapie, pečení, různé tvoření, doučování).

V případě, že by Městská knihovna Dobříš bylo umožněno vybudovat víceúčelový přednáškový sál, mohla by navýšit aktivity pro seniory, děti a mladé dospělé.

Také Kulturnímu středisku Dobříš by pomohlo rozšíření vnitřních prostor a zřízení venkovních prostor (včetně navýšení počtu zaměstnanců zajišťujících program střediska) – mohlo by poté dojít k vylepšení nabídky aktivit. I přes jisté limity dochází k rozšíření programu pro všechny věkové skupiny. Nově středisko plánuje zařazení MiminKINA (projekce pro rodiče

s nejmenšími dětmi), promítání pro seniory a teenagery (nejspíše v rámci filmového klubu). Aktuálně shání divadlo pro mladší i starší děti. Je uvažováno i o realizaci kulturně laděného příměstského tábora (či několika jednotlivých akcí) pro školáky. Pro teenagery jsou plánovány umělecky laděné workshopy (např. focení, multimediální tvorba, ve spolupráci se Základní uměleckou školou Dobříš a dalšími organizacemi) během jarních a podzimních prázdnin. Tomuto typu programu by předcházelo šetření, zda by o něj cílová skupinajevila zájem.

V roce 2024 Kulturní středisko Dobříš prostřednictvím Kina na kolečkách odvysílalo několik filmů pro děti (projekce pro dospělé neměly takový ohlas) a do pravidelného programu byly zařazeny nedělní pohádky pro děti. Postupně dochází ke zvětšení nabídky koncertů a rozšíření žánrového rozpětí. Po delší době bylo také zavedeno divácky úspěšné divadlo pro dospělé. Vernisáže se oficiálně otevřely i dětem. S jarní sezónou 2024 byl po několika letech uspořádán Ples města. Letní koncert byl uspořádán za dobrovolné vstupné ve spolupráci s Městskou knihovnou Dobříš v jejich RELAX BoXu. Na další léto je již přichystán koncept Kulturního léta v Dobříši. Kulturní středisko Dobříš také nabízí prostory k pronájmu za účelem realizace kroužků, kurzů, zájmového vzdělávání a sportu (Základní umělecká škola Dobříš, modeláři, ochotnické spolky, jóga aj.).

Již několikrát zmiňovaná Základní umělecká škola Dobříš se též potýká s nedostatkem prostoru a nedostatečnou kapacitou. Vzhledem k tomu, že nelze uspokojit všechny žadatele o výuku, tak je v plánu požádat o navýšení kapacity. Od 01.09.2024 nově probíhá výuka i v prostorách Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram. Současně je výuka realizována i v Základní škole Dobříš, Lidická 384, a pro uskutečňování dalších aktivit je využíván prostor v Kulturním středisku Dobříš. V případě vybudování většího prostoru školy by mohlo dojít k rozšíření aktivit a k lepšímu uspokojení poptávky.

Přes vcelku pestrou škálu zajišťovaných aktivit pro jednotlivé cílové skupiny je zapotřebí zapracovat na zavedení více nízkonákladových služeb pro nízkopříjmové rodiny a volnočasových aktivit oslovujících děti staršího školního věku a mladé lidi do 26 let. Rozšíření aktivit by bylo žádoucí i pro seniory a lidi se zdravotním postižením či znevýhodněním. Největším nedostatkem, co se týče sportovního vyžití v Dobříši, je dle dotazníkového šetření absence koupaliště či bazénu, což je i důvodem vylidňování města v letních měsících (v případě vybudování by vznikl prostor nejen pro volný čas, ale i pro výuku plavání dětí a organizaci sportovních aktivit v letním období).

Letní prázdniny vnímají někteří jako rizikové, jelikož příliš nezvládnou vlastními silami zajistit smysluplný program pro své děti na tak dlouhou dobu. Na podnět občanů se konala akce s názvem Sport na Dobříši pro všechny. Jednalo se o akci, při které aktivně působící organizace zaměřené na děti a mládež představily široké veřejnosti své zaměření a všichni účastníci si mohli tyto sporty i aktivně vyzkoušet. Pro nevelkou účast se sportovní komise shodla, že bude každoročně v tomto duchu představovat vždy pouze jeden druh sportu s možností si ho i aktivně vyzkoušet třeba v amatérském turnaji či závodě.

OBLAST KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

V oblasti komunikace je potřebné zajistit pravidelný kontakt města s rodinami. Výhodou pravidelného kontaktu je možnost zjišťování a sledování vývoje a potřeb rodin, efektivní propagace aktivit státu v rámci rodinné politiky a zapojení rodin do komunitního plánování. Občanské zapojení rodin je nezbytné při řešení sociálních situací.

Komunikace probíhá různými způsoby. Městský úřad Dobříš funguje na principech otevřeného úřadu. Občané všechny potřebné informace naleznou na webu města, úřední desce, v tištěné i on-line formě měsíčníku Dobříšské listy a na sociálních sítích. Pro přenos informací je využíván i Mobilní rozhlas a e-mailová komunikace. V rámci projektu Dobříš – Zdravé město a programu místní Agenda 21 jsou propagovány tiskové zprávy o proběhlých a plánovaných akcích.

Některé aktivity jsou zaměřeny jednostranně směrem k občanům, u jiných se však nabízí komunikace vzájemná, která má výhodu vzájemné interakce. Mezi ně patří zejména pořádání

prorodinných akcí ve městě, jako jsou např. Májové slavnosti, Pivní slavnosti, Setkání se sv. Mikulášem, Zažít město jinak! a Tvoříme Dobříš.

Důležitá je také spolupráce s jinými samosprávnými celky zaměřená především na výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

3. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI

3.1 VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

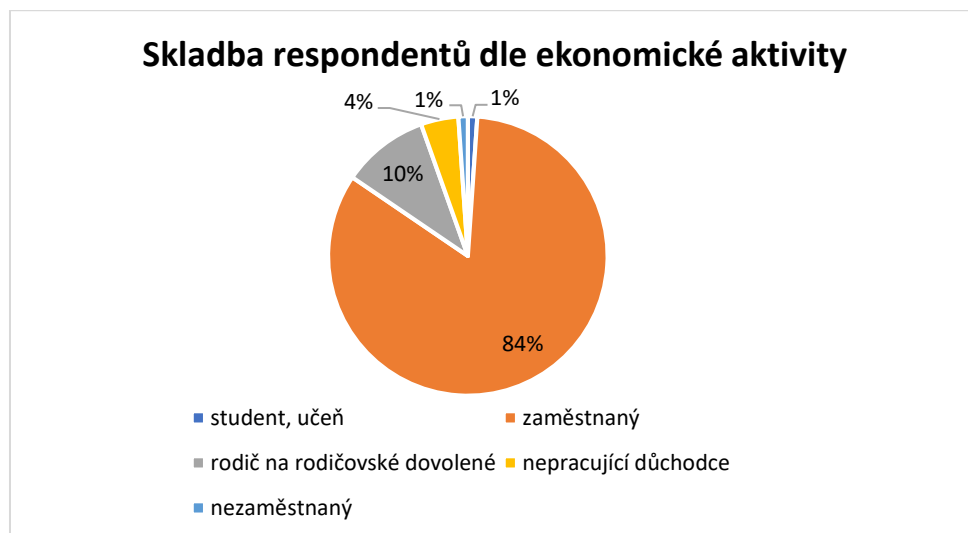
V první polovině ledna 2024 byly mezi obyvatele města Dobříše distribuovány dotazníky, v nichž se mohli vyjadřovat k jednotlivým oblastem rodinné politiky. Cílem bylo zjistit postoje občanů k rodinnému soužití ve městě, zhodnocení současného stavu, definování silných a slabých stránek a sběr podnětů pro tvorbu konkrétních návrhových opatření.

Úvodem je třeba zdůraznit, že dotazníky byly k dispozici v on-line podobě a do svých e-mailových schránek je dostali zákonní zástupci žáků dobříšských škol či účastníci věrnostního programu „Přátelé knihovny“. Z toho vyplývá, že ne všichni dotazovaní jsou trvalými občany města Dobříš. Nicméně mají k městu vztah již tím, že využívají zdejší infrastrukturu, jezdí do zaměstnání, využívají zdejší školy a další městská zařízení.

Identifikace respondentů

Celkem bylo vyplněno 368 dotazníků; z toho 247 respondentů uvedlo jako místo bydliště město Dobříš, 121 jinou obec v rámci ORP Dobříš. Zjednodušeně lze tedy vyjádřit, že občané Dobříše tvoří dvě třetiny respondentů, obyvatelé okolních obcí jednu třetinu.

Graf 9: Skladba respondentů dle ekonomické aktivity

Zdroj: dotazníkové šetření

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že převážnou většinu respondentů (84 %) tvoří pracující – tedy zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, pracující studenti a pracující senioři. 10 % dotazníků vyplnili rodiče v současné době na rodičovské dovolené a 4,5 % pak nepracující důchodci.

Pro lepší pochopení motivace respondentů byla součástí dotazníkového šetření i otázka na počet členů domácnosti a věku vyživovaných dětí. Jak již napověděla úvodní otázka, většina dotazovaných se nachází v produktivním věku a není tedy velkým překvapením, že jsou zároveň rodiči a jejich domácnosti jsou vícečetné. Zatímco jednočlenné domácnosti uvedlo pouze 8 % dotazovaných, dalších 92 % dotazovaných sdílí domácnost s dalšími členy. Nejčtenější je model čtyřčlenné rodiny se dvěma dětmi (53 %). Neobvyklé však nejsou ani větší domácnosti s 3 a více dětmi, které tvoří 18 % všech dotazovaných. Mezi nimi nejsou výjimkou ani domácnosti se 4, 5 či 6 dětmi a vícegenerační domácnosti; domácnosti o 5 a více členech tvoří celkem 20 % všech respondentů. Přesnou identifikaci skladby rodin mírně ovlivňuje střídavá péče, kdy se v průběhu měsíce počet členů jednotlivých domácností mění. Nicméně v rámci vzorku je tato odchylka od skutečného stavu minimální.

Z výše uvedeného lze vyvodit, že většinu dotazovaných lze řadit k tzv. sendvičové generaci, tedy generaci osob v produktivním věku, které se současně starají o své nesamostatné děti, ale zároveň již pomáhají svým rodičům v seniorském věku. Tato skupina obyvatel má značné zkušenosti se systémem školství, prarodinnými aktivitami pro děti a celé rodiny a začínají se jich dotýkat i aktivity zaměřené na péči a služby pro seniory.

Využívání služeb pro děti

Samotné dotazníkové šetření se nejprve zaměřilo na využívání služeb pro děti. Vzhledem k tomu, že dotazníky byly distribuovány dobříšskými školami zákonným zástupcům jejich žáků, většina dotazovaných má zkušenosti s různými typy školských zařízení, a je tedy plně kompetentní k zodpovídání této otázky.

Co se však týče **nejmladší věkové kategorie – tedy dětí do 3 let**, dotazníky vyplňovala jen malá část respondentů. Jak již bylo uvedeno, mezi dotazovanými je pouze 10 % rodičů na rodičovské dovolené, u nichž lze předpokládat zájem o nabídku služeb pro nejmenší. Přesto se i někteří rodiče starších dětí podělili o své zkušenosti z uplynulých let. Nejčastěji dotazovaní zmiňují, že navštěvují sportovní kroužky v Orlovně a Sokolovně, programy pro nejmenší v RC Dobříšek, hudební program Yamaha, program pro nejmenší Knihomrně v Městské knihovně Dobříš, soukromé školky a dětské herny a koutky (Puntík, Skřítkov). Často využívají dětská hřiště na území města a oblíbený pro vycházky je Anglický park zámku Dobříš. Několikrát je zmiňováno plavání batolat, za kterým je však nutné dojíždět do Příbrami a Mníšku pod Brdy.

Objevují se i poznámky o tom, že se staršími dětmi rodiče kroužky navštěvovali, v současné době si to však nemohou dovolit z finančních důvodů. Z toho vyplývá, že ne všichni vědí o možnostech bezplatných aktivit, které pořádá např. Komunitní centrum Svět dobrých lidí či Městská knihovna Dobříš a je zde prostor pro efektivnější propagaci.

Odpovědi na otázku týkající se **dětí předškolního věku** byly různorodější. Maximálně jsou využívány kapacity školek, a to jak státních, tak těch soukromých včetně dětských skupin (např. DS Čáp). Volnočasové aktivity jsou v této kategorii velmi vyhledávány, neboť si děti zkouší různé dovednosti a většina rodičů předškolních dětí tak uvádí vícero navštěvovaných kroužků.

Nejvíce jsou zmiňovány sportovní aktivity pořádané v Sokolovně, Orlovně, Sportovní akademii Dobříš, MFK či TenisCentrem Dobříš. Výjimkou nejsou ani návštěvy bojových sportů, jako je taekwondo či sebeobrana Krav Maga. U dívek převažují taneční kroužky, gymnastika, lekce jógy a skautské schůzky. Do dotazníků se jistě promítlo i zimní období, kdy šetření probíhalo, neboť se často objevuje jako volnočasová aktivita bruslení na zimním stadionu Dobříš. Z nesportovních aktivit je nejčtenější návštěva lekcí v Základní umělecké škole Dobříš, akce v knihovně, kulturním středisku a Pastoračním centru sv. Tomáše nebo dílničky v Komunitním centru Svět dobrých lidí. Předškolní děti nadále využívají venkovní dětská hřiště, ale také hřiště pumptrackové.

Služby péče o **děti školního věku** se týkají většiny respondentů, a proto také jejich odpovědi zahrnují kompletní škálu volnočasových aktivit, které se ve městě Dobříš nabízí. V první řadě jsou uváděny školní družiny a kluby, pokud jimi škola disponuje. Děti navštěvující 1. stupeň často navštěvují i kroužky pořádané v rámci školy. Z volnočasových aktivit pořádaných mimo školu dotazovaní v naprosté většině zmiňují některý z oborů v ZUŠ Dobříš, ale zároveň upozorňují na nedostatečnou kapacitu kurzů, které nejsou schopny pojmout všechny zájemce z řad dětí o hudební, výtvarné a dramatické obory. Školní děti a mládež ve velké míře navštěvují sportovní kurzy, z nichž jsou nejčastěji uváděny: aerobik, fotbal, florbal, tenis, atletika, plavání, orientační běh, lezectví, hokej a bojové sporty. U starších dětí se ale objevuje i zájem o šachy, náboženství, jazykové kurzy, modelářství nebo jezdectví. I v této kategorii je mezi respondenty mnoho rodičů dětí, které navštěvují skautské oddíly. Z dalších aktivit jsou vyhledávány pravidelné i jednorázové programy v knihovně, komunitním centru nebo RC Dobříšek (nejvíce je zmiňován kurs komiksového kreslení). V kategorii školních dětí je již patrná potřeba příměstských táborů v době letních prázdnin. Zatímco předškolní děti mají

možnost strávit část této doby ve školkách, pro rodiče školních dětí je mnohdy problém zajistit hlídání či smysluplný program na celé dva měsíce. Svou roli sehraje pochopitelně i pozdější odchod do starobního důchodu, kdy prarodiče nemohou být k dispozici svým vnoučatům, protože sami ještě chodí do práce. Proto se v otázce služeb péče o děti školního věku objevuje i trávení volného času na příměstských táborech pořádaných například RC Dobříšek či Městskou knihovnou Dobříš.

Informovanost a zájem o prarodinné aktivity

Na otázku, zda respondenti v posledních 2 letech využili nabídky některé služby zaměřené na podporu funkce rodiny (kurzy a přednášky), odpovědělo kladně pouze 10 % dotázaných. Většinou se jedná o předporodní kurzy a semináře zaměřené na zdravý vývoj dětí, péči o psychické zdraví, skloubení práce a péče o domácnost, problematiku kyberšikany a sociálních sítí, problémy spojené s pubertou a prevence návykových látek. Převážnou většinu z těchto kurzů účastníci absolvovali v Rodinném centru Dobříšek, některé besedy pořádalo město Dobříš, MAS Brdy-Vltava nebo ZŠ Trnka. Někteří z respondentů uvádí, že se podobných akcí nemohou zúčastnit proto, že nemají zajištěno hlídání pro malé děti. Uvítali by, kdyby součástí besed cílených na rodiče bylo hlídání dětí.

Pro plánování prarodinných aktivit je zásadní informovanost občanů. Proto další z otázek v dotazníkovém šetření směřovala na zdroje, ze kterých se obyvatelé dozvídají o konání akcí.

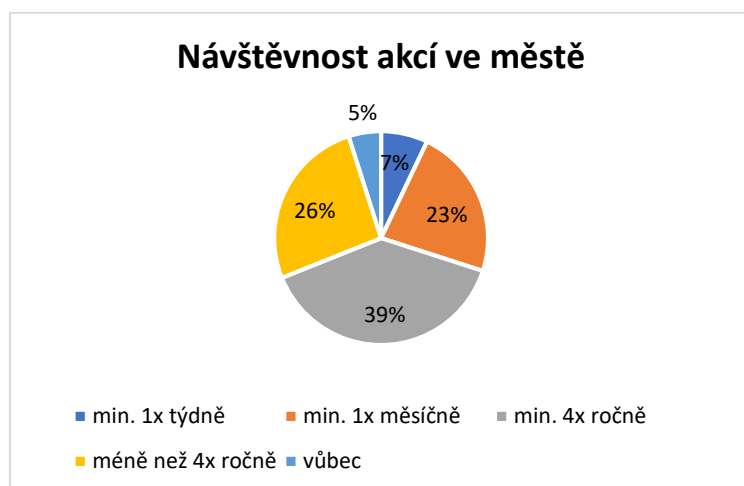
Graf 10: Zdroje získávání informací

Zdroj: dotazníkové šetření

Výše uvedený graf ukazuje, že nejpoužívanějším informačním zdrojem jsou pro dotazované sociální sítě. Je to jistě dáno skladbou respondentů, mezi nimiž je většina osob v produktivním věku, kteří internet využívají denně, ale důvodem je i aktuálnost propagovaných akcí. Zatímco tradiční tiskoviny mají termíny uzávěrky, po nichž již nelze přidat, upravit či zrušit akci, sdílení události v prostoru sociálních sítí umožňuje na změny okamžitě reagovat. Jako druhý nejčastější zdroj jsou uváděny webové stránky města či organizátorů, které mají podobné výhody jako sociální sítě. Přesto i tradiční přehledy akcí v Dobříšských listech nebo plakáty na výlepových plochách pro mnohé stále fungují jako oblíbený zdroj získávání informací. Nezanedbatelná je také role ústního předávání informací mezi známými a sousedy.

Graf 11: Návštěvnost akcí ve městě

Zdroj: dotazníkové šetření

Co se týče četnosti návštěv akcí pořádaných ve městě, dotazovaní nejčastěji uváděli, že se účastní min. 4 akcí ročně (39 %). Méně než 4 akcí se účastní zhruba čtvrtina dotazovaných (26 %), alespoň 1x v měsíci navštíví některou z akcí 23 % z dotazovaných.

Ti, kteří žádné z akcí nenavštěvují, nejčastěji (38 %) uvádí jako důvod nevyhovující termín nebo čas konání. Je to jistě dáno i tím, že třetina z dotazovaných nemá bydliště na Dobříši a mnozí z nich (rodiče s malými dětmi) nemají možnost se do města dopravit. To koresponduje s odpověďmi v další části dotazníku, kdy někteří vyjadřují zájem o tematické přednášky, besedy a workshopy, ale v účasti jim brání brzký čas konání, kdy nemají možnost zajistit péči o děti. Řešením by mohlo být zajištění hlídání dětí v některých případech či posunutí času konání na pozdější dobu, kdy je již k dispozici další člen rodiny schopný postarat se o domácnost s dětmi. Brzká doba konání některých akcí znemožňuje účast i těm, kteří za prací dojíždí a vrací se zpět na Dobříš až ve večerních hodinách. To je jistě nezanedbatelný aspekt, který je třeba při plánování prarodinných aktivit vzít v potaz; značná část studujícího a pracujícího obyvatelstva Dobříše tráví mnoho času na cestě do/ze školy či zaměstnání, vrací se pozdě a volného času a často i energie na osobní rozvoj již tolik nezbývá. Z dotazníků vyplývá, že tito občané by uvítali více akcí pořádaných během víkendů, kdy tráví dny přímo ve městě. Čtvrtině z dotazovaných nevyhovuje nabídka pořádaných akcí (25 %) a 11 % respondentů se o akcích, které by je zaujaly, dozvídá pozdě nebo vůbec.

Hodnocení spokojenosti

Hlavní část dotazníkového šetření tvořilo hodnocení spokojenosti v konkrétních oblastech rodinné politiky. Respondenti známkovali spokojenost s danou službou na stupnici od 1 do 5 jako ve škole.

Tabulka 3: Hodnocení oblasti zaměstnanosti

Hodnocená oblast	Známka
Dopravní obslužnost (do zaměstnání)	2,10
Zkrácené a flexibilní pracovní úvazky, podpora pro osoby pečující o děti	3,29
Dostupnost vhodných pracovních příležitostí na Dobříši a okolí	3,47

Zdroj: dotazníkové šetření

Oblast **zaměstnanosti** je pro život ve městě naprosto klíčová. Dostatek a vhodná skladba pracovních příležitostí v místě bydliště určuje, kolik času obyvatelé fakticky stráví ve městě. V případě města Dobříše nabídka pracovních míst zdaleka nepokrývá poptávku obyvatel a ti, stejně jako v případě jiných malých měst, musí za prací dojíždět. Proto je také známka v případě dostupnosti pracovních příležitostí vyšší, a to se poté promítá i do nabídky zkrácených a flexibilních pracovních úvazků. Respondenti často ve svých komentářích

navrhují více podporovat podnikatele a drobné živnostníky k tomu, aby na Dobříši měli svou provozovnu a tím vznikla nová pracovní místa. Problém vidí hlavně v ceně nájmu nemovitostí pro komerční využití. Zároveň upozorňují na nízké mzdové ohodnocení práce na Dobříši, kdy se vyplatí stejně kvalifikovanou práci vykonávat v Praze, a to i za cenu dojíždění. Vzhledem k životním nákladům považují zdejší úroveň mezd pro důstojný život za nedostačující.

Naopak kladně je hodnocena dopravní obslužnost, frekvence spojů z/do města je dostatečná. Problémy nastávají v ranní dopravní špičce, kdy spoje přijíždějící z Příbrami nabírají zpoždění a autobusy bývají přeplněné. Důvodem bylo zrušení přímé linky Příbram–Praha; autobusy přijíždějící na Dobříš jsou již tak plné, že mnohým čekajícím není umožněn nástup do vozu a musí čekat na další spoj.

Tabulka 4: Hodnocení oblasti bydlení

Hodnocená oblast	Známka
Vzhled a funkčnost veřejných prostranství	2,60
Dostupnost nájemních bytů	3,66
Dostupnost pozemků pro výstavbu rodinného bydlení	4,03
Dostupnost bydlení pro seniory v domech s pečovatelskou službou	3,90

Zdroj: dotazníkové šetření

V otázce **bydlení** se občané města dělí na dvě skupiny; jedni jsou pro zachování současné velikosti města a nerozvíjení další zástavby v okrajových částech města; druzí podporují rozvoj a další výstavbu domů a bytů. Většina se shoduje v tom, že pozemky pro výstavbu vlastního bydlení v současné době nejsou a nájemní bydlení je velmi drahé, pokud vůbec je k dispozici.

O dostupnosti bydlení v domech s pečovatelskou službou mnoho z dotazovaných neví, neboť se touto problematikou ještě nezabývali. Ostatní hodnotí spíše negativně, bytů je málo a pořadníky na ně jsou příliš dlouhé (vlivem vzrůstajícího počtu seniorů ve městě). Kromě podpory bytů s pečovatelskou službou by občané přivítali více startovacích městských bytů a také bytů sociálních (např. pro samoživitele a další nízkopříjmové domácnosti).

Tabulka 5: Hodnocení oblasti dopravy

Hodnocená oblast	Známka
Množství parkovacích míst	3,20
Omezení rychlosti v obci	2,10
Počet a umístění přechodů pro chodce	2,34
Přístup do veřejných prostor s kočárkem/invalidním vozíkem/zdravotním chodítkem – bezbariérovost	2,44
Jízdní řády autobusů	2,08

Zdroj: dotazníkové šetření

V oblasti **dopravní situace** si dotazovaní nejčastěji stěžují na nedostatek parkovacích míst, příp. celodenní stání aut v místech vyhrazených pro nástup/výstup dětí do škol. Jsou místa, kde parkování automobilů ve vozovce brání bezpečnému výhledu při přecházení (u ZŠ Komenského) a není neobvyklé ani zastavování automobilů na Mírovém náměstí v zatáčce u informačního centra během nakupování v prodejně Můj obchod. Na sídlišti Větrník bývá parkoviště přeplněné z důvodu zaparkovaných vozů obyvatel přilehlých obcí, kteří odsud cestují do Prahy, rezidenti poté nemají kde parkovat.

Kvalita autobusové dopravy je hodnocena spíše kladně, v případě spojení do Příbrami a Prahy je sice spojů dost, ale problémem bývá přeplněnost autobusů v dopravní špičce. Rodiče dětí z okolních obcí upozorňují na horší obslužnost okolních obcí; děti po skončení vyučování musí dlouho čekat na autobus v prostoru náměstí. Někteří navrhuji zřídit další autobusové zastávky ve městě, jiní zavést tzv. školní autobus zejména pro děti z okrajových částí Dobříše. Navrhují také lépe řešit organizaci ranního výstupu dětí z autobusu na Mírovém náměstí, kdy děti neopatrně vbíhají přímo před další projíždějící autobusy. Maminky s kočárky by uvítaly více bezbariérových autobusů pro snazší dopravu na Úřad práce ČR sídlící na Větrníku.

Většina dotazovaných se shoduje na příliš rušném a nebezpečném provozu na silnicích vedoucích městem. Jako řešení navrhuji vybudování obchvatu města a urychlení oprav na vozovkách, které mají vliv na zhuštění provozu ve městě.

Vadí zejména tranzitní nákladní doprava, která obtěžuje občany vysokým provozem, hlukem a znečišťováním ovzduší. Mnoho respondentů z řad rodičů vyjadřuje nespokojenost s tím, že není bezpečné projíždět městem na kole či koloběžce z důvodu vysoké rychlosti projíždějících a špatné návaznosti cyklostezek. Chodci zase navrhuji osadit úzké chodníky zábradlím, zavést osvětlení v odlehlejších ulicích a vytvořit bezpečné stezky pro pěší do Brodců a Staré Hutě.

Konkrétně popisují tato místa zvýšeného nebezpečí:

- Zpřehlednění (večerní osvětlení) přechodu u hřbitova, přidání přechodu ve směru na Starou Huť
- Kontrola či omezení rychlosti v ul. Čs. armády (v místech u prodejny Bedřich)
- Kontrola rychlosti v úseku židovský hřbitov – hráz rybníka Papež
- Kontrola rychlosti v ul. Hostomická směrem od Sanatoria do města
- Zřídit přechod pro chodce v místě Husův parčík – „zelený domeček“
- Zřídit přechod pro chodce od hráze rybníka Papež na Kopeček (ústí ul. Dlouhé)
- Zřídit přechod pro chodce od 2. ZŠ ke sportovní hale
- Zřídit přechod pro chodce v ul. Plk. B. Petroviče (křížení s ul. Havlíčkova)
- Zřídit přechod pro chodce u Billy
- Zřídit přechod pro chodce v ul. Pražské (od restaurace U Tří statkářů do zámecké aleje)
- Zřídit přechod pro chodce od sádek k rybníku Papež
- Omezení rychlosti v ul. Brodecká
- Přechod u pivovaru osadit zrcadlem
- Dobudování chodníků před domy v ul. Plk. B. Petroviče
- Zakázat vjezd a parkování před branku 2. ZŠ Dobříš (směr ke knihovně)
- Vyřešit nebezpečné přecházení v místech, kde končí chodník, aniž by na něj navazoval přechod pro chodce

Tabulka 6: Hodnocení oblasti zdravotní péče

Hodnocená oblast	Známka
Dostupnost lékáren	1,75
Dostupnost a kvalita pediatra	2,17
Dostupnost a kvalita obvodního lékaře pro dospělé	2,18
Dostupnost a kvalita stomatologa	3,79
Vybavení zdravotnických zařízení (čistota, bezbariérovost atd.)	2,35

Zdroj: dotazníkové šetření

Dostupnost a kvalita **zdravotní péče** odráží celorepublikový stav, kdy na malém městě citelně chybí ordinace odborných lékařů. Zatímco dostupnost praktického lékaře pro dospělé se v nedávné době zlepšila díky otevření praxe další lékařky, dostupnost pediatrů je vzhledem k počtu dětí nedostatečná a mnozí místní v případě onemocnění dětí dojíždí do Mníšku pod Brdy, do Nového Knína a výjimkou nejsou ani ordinace v Hořovicích, Příbrami a Praze. Avšak nejkritičtější situace je v oblasti odborné ambulantní péče; chybí zejména stomatologové, specialisté z oboru alergologie, endokrinologie, psychologie a psychiatrie.

Ambulance očních a kožních lékařů na poliklinice mají omezenou provozní dobu. Ve vybavení dobříšského zdravotního střediska vidí občané také nedostatky; především jde o nedůsledně uklizené prostory, nevyužívání horního patra a pak také neklimatizované prostory.

Tabulka 7: Hodnocení oblasti sociálních a návazných služeb

Hodnocená oblast	Známka
Sociální služby pro děti a mládež ohrožené nepříznivou sociální situací	2,84
Dostupnost a kvalita služeb pro seniory	2,88
Terénní a sociální služby v domácím prostředí	2,63
Podmínky pro vzdělávání a zaměstnávání osob se zdravotním postižením	3,10
Dostupnost sociálních bytů	3,67
Sociálně-právní poradenství	2,88
Mezilidské vztahy a atmosféra ve městě	2,94

Zdroj: dotazníkové šetření

Hodnocení oblasti **sociálních a návazných služeb** mnoho dotazovaných vynechalo s odůvodněním, že s nimi zatím nemají žádné zkušenosti, a tudíž situaci nemohou posoudit. Jednotlivé oblasti tak hodnotili samotní uživatelé či jejich rodinní příslušníci, kteří také často přidávají upřesňující komentář.

Nejvíce zkušeností mají dotazovaní se zajišťováním služeb pro seniory, v nichž pociťují jako největší problém dlouhou čekací dobu při umisťování do domova pro seniory, chybějící paliativní péči či služby mobilní ošetrovatelské služby. I ti, jichž se zatím problematika netýká, se obávají o budoucí vývoj; jsou ve věku, kdy jejich rodiče potřebují pomoc, oni sami však nemají možnost být jim plně k dispozici, jelikož sami chodí do zaměstnání a starají se o svou domácnost. Dle některých odpovědí by bylo žádoucí zaměřit se na aktivnější zapojení seniorů do společnosti a celkově podporovat akce, které spojují generace.

Sociálních bytů je nedostatek a nízkopříjmové skupiny obyvatel (matky-samoživitelky, invalidní občané) pociťují nízkou míru podpory. Občané jsou pro větší podporu sociálních podniků a odpovídající platové ohodnocení pracovníků v sociální oblasti, aby mohla být zachována či zlepšena úroveň péče.

Mnohokrát z dotazníků zaznívá potřeba větší osvěty v oblasti prevence patologických jevů, řešení problematiky trávení volného času mládeže, přítomnost drogově závislých v Prokopově zahradě a dalších místech. Mnozí si stěžují na to, že veřejný prostor historického centra na Mírovém náměstí neslouží občanům, ale je tolerováno jako místo, kde se sdružují bezdomovci. Z důvodu jejich přítomnosti a nepořádku, který po sobě zanechávají, se těmito prostranstvím občané snaží spíš vyhýbat (podrobněji jsou tato témata rozepsána v dalších kapitolách).

Tabulka 8: Hodnocení oblasti školství

Hodnocená oblast	Známka
Dostupnost a kvalita zařízení pro péči o děti do 3 let věku	2,97
Dostupnost a kvalita mateřských škol	2,44
Dostupnost a kvalita základních škol	2,49
Možnosti alternativního vzdělávání	2,73

Zdroj: dotazníkové šetření

Nejpalčivějším problémem dobříšského **školství** jsou kapacity v mateřských i základních školách. Mnoho rodičů malých dětí zůstává doma i po skončení rodičovské dovolené, protože se jim nepodařilo umístit dítě do žádné z dobříšských školek. Dotazovaní by také uvítali, pokud by se sjednotila částka „školovného“ ve všech dobříšských školkách na stejnou úroveň (již se stalo – školovné je sjednoceno od školního roku 2024/2025). S podporou města by mohla vzniknout i dětská skupina jako alternativa ke státním školkám.

Co se týče základních škol, ozývají se velmi různorodé názory na kvalitu výuky ovlivněné subjektivními zkušenostmi. Celkově však z dotazníků vyplývá větší spokojenost s výukou

na ZŠ Komenského než na 2. ZŠ, v jejímž případě je několikrát kritizováno vedení školy (avšak bez udání konkrétního důvodu – připomínáme, že průzkum probíhal před změnou pozic ředitelů ZŠ Komenského a 2. ZŠ od srpna 2024). Spokojenost panuje také v případě ZŠ Trnka, která by si dle dotazovaných zasloužila větší podporu města. Ve velké míře je ze strany rodičů podporován vznik alternativních forem vzdělávání. Jedním z důvodů je přeplněnost státních škol. Shodně jsou na obou státních základních školách kritizovány kapacitně nevyhovující prostory, v případě ZŠ Komenského malé venkovní hřiště bez multifunkčních prvků. Zároveň je v případě této školy několikrát zmiňována špatná kvalita obědů ve školní jídelně. Dotazovaní jsou také pro rozšíření či vybudování dalšího sportoviště.

Respondenti navrhuji častěji zařazovat do výuky moderní metody, přidat např. kurz 1. pomoci, chování v mimořádných situacích či sebeobranu. Jsou také pro širší nabídku vyučovaných jazyků či jazykových kroužků. Přivítali by i širší výběr zájmových kroužků atraktivních pro starší děti.

Zmíněn je i návrh na zavedení opatření smazávající sociální rozdíly prostřednictvím školních uniforem či úplného zákazu používání mobilních telefonů ve školních prostorách.

Větší důraz by měl být kladen na školní klima a péči o duševní zdraví dětí a dospívajících. Rodiče by přivítali možnost konzultací s dětským psychologem nebo pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny přímo ve školách. Dále doporučují zajistit supervizi v každé škole a podpořit společná setkávání pedagogů z různých škol.

Tabulka 9: Hodnocení oblasti volného času, kultury a sportu

Hodnocená oblast	Známka
Nabídka pořadů Kulturního domu Dobříš	2,44
Služby Městské knihovny Dobříš	1,48
Dostupnost a vybavení dětských hřišť	2,46
Dostupnost a vybavení sportovišť	2,45
Nabídka uměleckého zájmového vzdělávání dětí a mládeže	2,40
Nabídka sportovních zájmových aktivit pro děti a mládež	2,27
Vzdělávací kurzy pro dospělé	2,69

Zdroj: dotazníkové šetření

Oblast **volného času, kultury a sportu** je hodnocena vesměs kladně, přesto se opakují některé výtky. Na dětských hřištích vadí zejména nepořádek, který po sobě zanechávají teenageři a nepříznivě ovlivňuje občane Dobříše, kteří zde tráví večery, konzumují alkohol a další návykové látky. Obyvatelé by byli pro častější hlídky MP v těchto místech i oplocení dětských hřišť z důvodu jejich znečišťování venčícími se psy a nebezpečí vbíhání dětí do vozovek. Zatímco v centru města se jeví počet a vybavení dětských hřišť jako dostatečné, v okrajových částech by dle dotazovaných mohly přibývat. Mnoho z respondentů se shoduje na tom, že by měla vznikat i hřiště a sportoviště s náročnějšími prvky určené starším dětem (2. stupeň základních škol a mládeži). To souvisí i s vybavením dalších sportovišť ve městě. Chybí zde možnost volně přístupných sportovních ploch, kam by dospělí i mládež mohli chodit sportovat neorganizovaně, bez členství v některém z kroužků/sportovním klubu. Jde zejména o plochy na míčové hry (basketbal, volejbal, nohejbal, házená), badminton nebo pozemní hokej. Pozitivně je hodnocena možnost bruslení na zimním stadionu, jehož provozní dobu by výrazně prodloužilo zastřešení. Dále by tu měla být možnost zapůjčení a broušení bruslí. Největším nedostatkem, co se týče sportovního vyžití na Dobříši, je dle dotazníkového šetření absence koupaliště či bazénu, což je i důvodem vyhledávání města v letních měsících. Letní prázdniny vnímají někteří rodiče jako rizikové, jelikož nemohou vlastními silami zajistit smysluplný program na tak dlouhou dobu a navrhuji zorganizovat „zkušební“ ukázky jednotlivých sportů, které by si děti mohly vyzkoušet a v následném školním roce věděly, do které sportovní organizace se přihlásit.

Dle mínění některých respondentů by si město zasloužilo dostatečně velkou gymnastickou tělocvičnu a navrhuje pro budování sportovišť využít tzv. brownfieldy ve městě. Pro venkovní vyžití se nabízí rozšíření cyklostezek do okolní krajiny a vybudování in-line stezky.

Zatímco sportovních aktivit a organizací je ve městě dostatek, nabídka uměleckých aktivit je mnohem omezenější. Největší „bolestí“ je nedostatek míst v Základní umělecké škole Dobříš, kde poptávka značně převyšuje nabídku míst v jednotlivých oborech. Rodiče dětí by uvítali kromě rozšíření kapacit míst v ZUŠ i vznik další organizace či spolku zaměřujícího se na výuku hraní na hudební nástroje, dramatický kroužek či keramiku a jiné tvoření. Chybí i kroužky s technickým zaměřením pro chlapce včetně robotiky anebo chovatelství.

Pro mnohé z rodičů jsou kroužky pro děti nevyhovující z důvodu času jejich konání (od 14:00 do 15:00), kdy jsou oni sami v zaměstnání, a není, kdo by děti vyzvedl ze školy a do zájmového kroužku doprovodil. Ptají se po možnosti nějaké doprovodné služby např. ze strany dobrovolníků či neziskových organizací.

Bohužel však jsou i rodiče, kteří uvádí, že na zájmové kroužky nemohou své děti posílat z finančních důvodů. Pololetní úplata činí obvykle několik tisíc korun za kroužek pro jedno dítě a přesně toto je výdaj, který mnohé nízkopříjmové rodiny vyhodnotí jako zbytečný a v případě nutnosti šetřit oželí právě jej. Z množství podobných příspěvků vyplývá, že schází nabídka cenově dostupných zájmových aktivit, kterých by se mohly účastnit děti bez sociálních rozdílů.

Respondentům chybí filmová promítání, častější divadelní představení, plesy a zábavy, kde se mohou lidé společně potkávat. Padají i návrhy na pořádání diskoték a koncertů, na jejichž výběru a organizaci by se mohli podílet sami teenageři, jelikož jiné společenské vyžití se pro ně ve městě nenabízí. Celým dotazníkovým šetřením se prolíná potřeba bezpečného vnitřního prostoru/klubovny pro starší děti a mládež, kde by mohly trávit časové prodlevy mezi školním vyučováním a odjezdy autobusů, věnovat se doučováním nebo např. hraní deskových her. Tuto funkci plní zejména Městská knihovna Dobříš a klubkavárna Coolna, jiné obdobné zařízení v centru města (blízkosti škol) není.

Nabídka aktivit v knihovně je hodnocena velmi pozitivně jak pestrostí, finanční dostupností, tak kvalitou úrovně. Kromě vzdělávacích akcí pro dospělé jsou poptávány i tvořivé kurzy. Celkově je nabídka kurzů pro dospělé ve městě malá a zájemci nečastěji do Příbrami či jiných míst.

K nabídce akcí pořádaných v Kulturním středisku Dobříš se mnozí vyjadřují tak, že je pro ně nezajímavá. Na výstavy chodí převážně školní mládež, koncerty jsou určeny pro úzké skupiny obyvatel a jiné vyžití kulturní sál nenabízí. Na základě názorů dotazovaných by měl být prostor lépe využit a nabídka pořadů by mohla být mnohem pestřejší. Jako nepříliš podařené hodnotí obyvatelé tradiční předvánoční akce pořádané městem koncem roku 2023 (špatné ozvučení při příchodu sv. Mikuláše, zpoždění rozsvícení vánočního stromu, nedostatek stánků s občerstvením).

Tabulka 10: Hodnocení oblasti bezpečnosti a prevence

Hodnocená oblast	Známka
Hlídková činnost Městské policie Dobříš	2,66
Kvalitní a dostatečné veřejné osvětlení	2,55
Nabídka kurzů sebeobrany pro ohrožené cílové skupiny	2,76
Řešení drogové problematiky ve městě	3,69
Čistota a údržba veřejného prostranství	2,84
Dostatek vhodných prostor pro bezpečné trávení volného času	3,38
Osvěta mezi seniory o současných problematických tématech	3,07

Zdroj: dotazníkové šetření

Téma **bezpečnosti** je pro plánování rodinné politiky naprosto zásadní. Proto se také respondenti v této oblasti nejvíce rozepsali s konkrétními problémy. Za nejpalčivější považují drogy, krádeže a vandalismus. Nejhůře je hodnoceno řešení drogové problematiky ve městě,

proto navrhuji začít s preventivními opatřeními co nejdříve, už u dětí 1. stupně (přednášky, informování rodičů nejen o návykových látkách, ale i o dalších závislostech, šikaně, sebepoškozování apod.). Veřejnost by měla být o preventivních opatřeních lépe informována (jaké akce probíhají v rámci výuky, co plánuje město do budoucna, jak hodnotí přijatá opatření atd.).

Občanům nejvíce vadí shlukování osob konzumujících návykové látky v centru města, na veřejných prostranstvích a na dětských hřištích, aniž by byly důsledněji kontrolovány hlídkami městské policie. V komentářích není výjimkou ani popisování konkrétních situací, kdy byli sami obyvatelé Dobříše svědky distribuce drog na parkovišti za Sokolovnou, tedy v těsné blízkosti služebny městské policie. Stejně tak vnímají jako velmi laxní postoj ke konzumaci alkoholu a dalších návykových látek přímo na Mírovém náměstí před prodejnou Můj obchod. Kontrola obchodníků prodávající tento sortiment nezletilým by měla být mnohem častější a důslednější. Obyvatelé města by se cítili bezpečněji, pokud by strážníci Městské policie Dobříš byli „viditelnější“ v místech, kde se ve večerních hodinách koncentrují osoby podnapilé, vyvolávající konflikty či obtěžující ostatní spoluobčany rušením nočního klidu a jinými výtržnostmi (Mírové náměstí, autobusové zastávky, dětské hřiště v ul. Boženy Němcové, sídliště Větrník a další).

Jak bylo uvedeno už v předchozích kapitolách, problematické chování mládeže ve městě je spojeno s nedostatkem příležitostí pro vlastní vyžití a míst určených přímo jim. Občané navrhuji zvýšit počet zastřešených posezení ve městě, kam by se mohla přesunout mládež, která jinak pobývá na dětských hřištích. Opakuje se návrh na zřízení jakési klubovny s klidovou a aktivní zónou (boxovací pytel, stolní tenis apod.) – tento námět již byl zrealizován zřízením klubkavárny Coolna v Kopáckově domu. Prostory a služby nízkoprahového klubu v tomto směru nepostačují.

Čistota a údržba by mohla být lepší na dětských hřištích a dalších místech, jako je okolí autobusových zastávek, Prokopova zahrada, průchod hotelu Heinz; odpadkových košů v centru města by mohlo být mnohem více. Na autobusových zastávkách není kontrolováno dodržování zákazu kouření.

Zanedbatelný není ani problém vandalizmu, obzvlášť během víkendů dochází k ničení automobilů zaparkovaných ve městě, ničení městského i soukromého majetku sprejery a demolování městského inventáře. V poslední době občané zaregistrovali větší množství incidentů s pyrotechnikou a „bouchacími kuličkami“ házenými po autech i chodcích. Většinu dotazovaných by nevadilo umístění kamerového systému v centru města, ul. Průmyslová, Žižkova a dalších.

Někteří občané vyjadřují obavy z agresivního chování spoluobčanů a mají zájem o účast v kurzech sebeobrany. Přivítali by jejich pořádání ve spolupráci s městem. Dětské kurzy sebeobrany jsou na Dobříši v současné době zaplněné.

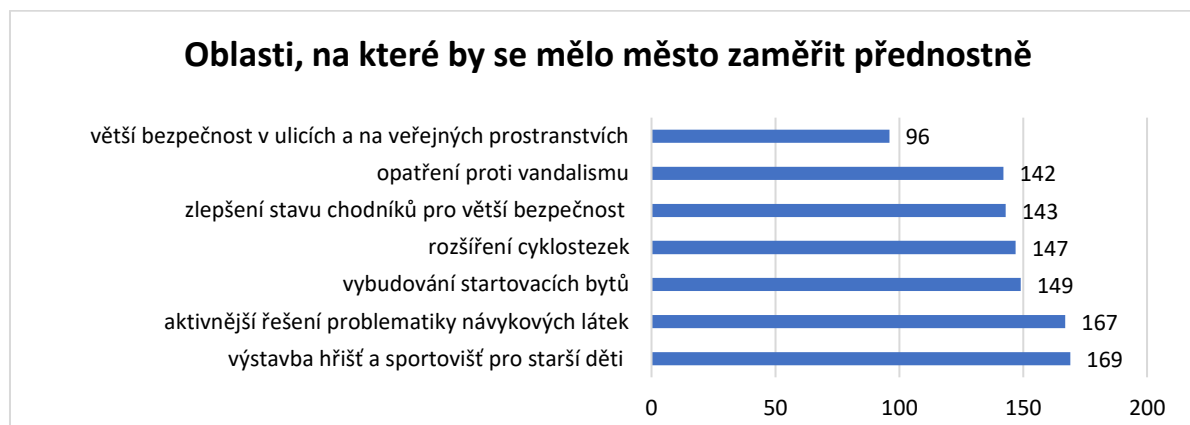
Konkrétní návrhy na zlepšení osvětlení jsou:

- v ul. Čs. armády za Kulturním střediskem Dobříš,
- v ul. Plk. B. Petroviče před bytovými domy „nad kotelnou“,
- v ul. V Lipkách,
- v ul. Průmyslová od hlavní silnice k lesu,
- na začátku výstavby v ul. Brodecká,
- od ul. Nad Papežem směrem k ul. Na Vlašce,
- v parku u bývalého kina,
- v horní části ul. Mládeže,
- z Větrníku na Vlašku,
- v uličce mezi domovem seniorů a tenisovými kurty.

V poslední otázce respondenti vybírali z navržených problematických oblastí tu, jejíž řešení si dle jejich názoru zaslouží přednostní či zvýšenou pozornost ze strany města. Nejčastější odpovědi plně korespondují s výstupy celého dotazníkového šetření a vyjadřují přání občanů,

aby Dobříš byla především městem bezpečným pro každodenní život celé rodiny. Zejména jde o vybudování hřišť a sportovišť pro starší děti a mládež pro aktivní a smysluplné trávení volného času, aktivnější a efektivnější řešení problematiky návykových látek a bezpečnost pohybu po městě.

Tabulka 11: Oblasti, na které by se mělo město zaměřit přednostně

Zdroj: dotazníkové šetření

Shrnutí výstupů z dotazníkového šetření

Obyvatelé města Dobříše měli v polovině ledna 2024 možnost vyjádřit se k jednotlivým oblastem rodinné politiky skrze distribuované dotazníky. Postoje respondentů jsou shrnuty v následujícím textu.

Oblast zaměstnanosti: respondenti v oblasti zaměstnanosti uvedli, že je ve městě Dobříši nedostatek pracovních míst a ty existující jsou méně platově ohodnocena, než je tomu jinde – vyplatí se jim tedy za práci dojíždět. Mezi odpověďmi padl také návrh podpory od města pro podnikatele a živnostníky (podpora vzniku pracovních míst). Dotazovaní pozitivně hodnotí autobusovou dopravu, tzn. spoj Příbram-Dobříš-Praha. Negativum vidí v častých zpožděních ranních linek. Důvodem je zrušení přímého spoje z Příbrami do Prahy (393). Nastává i problém, že se někteří čekající osoby nevejdou do autobusu a musí čekat na další spoj.

Oblast bydlení: z dotazníkového šetření vyplynulo, že ve městě Dobříši existují dvě skupiny. První skupina nesouhlasí s výstavbou nových domů a bytů na okraji města, druhá skupina ano. Občané nejsou spokojeni s cenami nájmu a také je problém vůbec nájemné bydlení ve městě sehnat. To se týká i dostupnosti pozemků pro stavbu domu. Dostupnost bydlení pro seniory mnoho z respondentů neřeší, neboť se nenachází ve věku nebo v situaci, kdy by měli toto řešit. Ti, co ale řeší tuto situaci, tak by chtěli navýšit kapacitu domu s pečovatelskou službou – občané si stěžují na dlouhé čekací lhůty.

Oblast dopravy: respondenti nejvíce postrádají parkovací místa. Jako konkrétní příklad uvedli parkování na Větrníku – lidé cestující ráno za prací si zde ponechávají své automobily. Občané, kteří na sídlišti bydlí, pak nemají volné parkovací místo. Dalším problémem je časté parkování na nevhodných místech. Pozitivně hodnotí kvalitu autobusové dopravy, vadí jim však přeplněnost v autobusech v ranních spojích do Prahy, chtějí zavést školní autobus, více bezbariérových autobusů. Nejsou spokojeni s rušným a nebezpečným provozem na hlavní silnici. Chtějí urychlit opravy na silnicích. Jsou nespokojeni s tranzitní dopravou (hluk, znečištění ovzduší, vysoký provoz). Uvádí také špatnou návaznost cyklostezek a nedostatek osvětlení v odlehlých ulicích.

Oblast zdravotní péče: respondentům chybí ordinace odborných lékařů a pediatriů pro děti. Jsou spokojeni s dostupností praktického lékaře pro dospělé. Uvádí, že prostor ve Středisku zdraví, spol. s r. o., není dobře uklizen, vadí jim nevyužití horního patra a absence klimatizace.

Oblast sociálních a návazných služeb: někteří respondenti uvedli nespokojenost s dlouhou čekací dobou při umisťování do domova pro seniory, s absencí paliativní péče a mobilní ošetrovatelské služby. Pociťují nedostatek podpory a malou dostupnost sociálních bytů. Chtěli by zlepšit platové ohodnocení sociálních pracovníků a zavést více akcí na prevenci patologických jevů aj. Nelíbí se jim, že se nepřizpůsobiví občané zdržují v centru města a způsobují nepořádek.

Oblast školství: respondenti uvedli, že jsou nedostatečné kapacity v mateřských a základních školách. Ocenili by zavedení jednotného školkového ve všech zařízeních. Vyjadřují větší spokojenost s výukou na ZŠ Komenského. ZŠ Trnka by dle některých respondentů zasloužila větší podporu města. Na ZŠ Komenského by se měla zlepšit kvalita podávaných obědů. Respondenti mají zájem o zavádění moderních metod do výuky, přidat kurz první pomoci, rozšíření výuky jazyků a kroužků pro starší děti. Také navrhuje zavedení školní uniformy a úplný zákaz mobilních telefonů ve škole. Uvádí, že chybí dětský psycholog ve škole.

Oblast volného času, kultury a sportu: respondenti zmínili, že by si přáli udržovat hřiště ve větší čistotě a zavést častější hlídky městskou policií. Také by uvítali oplocení dětských hřišť, vybudování hřiště i v okrajových částech města, volně přístupného sportoviště a bazénu. Oceňují dostatek dětských hřišť ve městě, zimní stadion, dostatek sportovních aktivit a organizací. Chtěli by půjčovnu bruslí a možnost broušení bruslí, rozšířit cyklostezky, vybudovat větší gymnastickou tělocvičnu, in-line stezku, větší kapacitu míst v základní umělecké škole a rozšíření kroužků pro děti. Někteří respondenti nejsou schopni z pracovních důvodů dostat dítě na kroužek, chtěli by mít možnost nějaké doprovodné služby. Jsou nespokojeni s vyšší cenou zájmových kroužků, s nízkou frekvencí filmových promítání, divadelních představení, plesů. Navrhují pořádání diskoték a zajištění klubovny pro mladé dospělé. Vyjádřili spokojenost se službami Městské knihovny Dobříš, která je všestranně zaměřena. Program v Kulturním středisku Dobříš hodnotí jako nudný.

Oblast bezpečnosti a prevence: respondenti vidí problém v drogách, krádežích a vandalismu. Přáli by si zavést preventivní opatření (přednášky) již na prvním stupni základní školy, mít zajištěné lépe uklizená hřiště, autobusové nádraží, kurzy sebeobrany a zlepšení osvětlení. Nelíbí se jim prodej alkoholu mladistvým, distribuce drog u Sokolovny. Uvádí, že není kontrolován zákaz kouření na autobusových zastávkách.

Se zjištěnými informacemi od občanů se nadále pracovalo v rámci aktualizace této Koncepce, která byla dokončena v lednu 2025. Negativní i pozitivní připomínky týkající se hodnocených oblastí byly zapracovány do jednotlivých částí dokumentu. Pro upřesnění současné situace byly dané oblasti popsány dle aktuálního stavu. Zároveň došlo k aktualizaci SWOT analýzy a návrhové části Koncepce.

4. SWOT ANALÝZA RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ

SWOT analýza identifikuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby vyplývající z dostupných dat, která propojují poznatky z více oblastí zaměřených na rodiny. V následujícím textu je uvedena SWOT analýza týkající se přímo rodinné politiky města Dobříše.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- území s bohatě členěným reliéfem s velkým zastoupením přírodně hodnotných ploch - možnost využití okolní přírody k volnočasovým aktivitám - výhodná poloha města ve vztahu k městům Praha a Příbram - historie a tradice města (zámek, muzea) - pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí a aktivit spojených se sezónními tradicemi - občanská vybavenost (obchody, restaurace, zdravotní středisko, pošta, městská knihovna, sportovní zázemí, kulturní středisko atd.) - dobrá dopravní obslužnost - existence krizových, dostupných a sociálních bytů včetně bytů se zvláštním určením - přítomnost krajského domova pro seniory - postupné vytváření prorodinného prostředí ve městě - bezpečné prostředí pro děti, které mohou samostatně chodit do školy, kroužků (např. kamerový systém, dozor u frekventovaných přechodů pro chodce a na Mírovém náměstí) - vybudování bezpečného místa pro děti a mládež (klubkavárna Coolna) - aktivní školská politika a vedení školských zařízení - dostatečná kapacita mateřských a základních škol pro děti s trvalým pobytem ve městě - nabídka základní umělecké školy - možnost využít alternativní způsoby předškolního i základního vzdělávání	- stav některého veřejného prostranství a jeho údržba - nedostatečná bezbariérovost města - nedostatečné označení některých budov městského úřadu - ne příliš vyhovující a dostačující přenos informací veřejnosti (roztříštěnost informací, složitost při jejich vyhledávání, nepřehlednost webových stránek města aj.) - absence či nedostatek parkovacích míst před některými školskými zařízeními a ordinacemi dětských lékařů - chybějící veřejné osvětlení v některých částech města - nadměrný provoz uvnitř města - nedostatek cyklostezek, in-line stezek, stezek pro pěší procházejících městem směrem do okolních obcí a krajiny - nedostatek podpůrné péče pro děti a mládež (psychologové, psychoterapeuti, psychiatři aj.) - nízká dostupnost lékařské péče pro děti i dospělé (stomatolog, dermatolog aj.) - nedostatek pracovních míst (včetně míst s odpovídajícím platovým ohodnocením) - nedostatek flexibilních služeb zajišťujících hlídání dětí či dalších členů rodiny (např. psů) - nedostatečná kapacita některých sociálních a návazných služeb (zejména odlehčovacích služeb pro pečující rodiny) - nákladné bydlení nájemní i vlastní, nedostatek pozemků pro výstavbu bytů či rodinných domů - nedostatek dostupného bydlení pro mladé rodiny, mladé dospělé

• fungující dětské skupiny zaměřené na péči o děti předškolního věku • zájem vedení města o problematiku rodinné politiky • rozvíjení informovanosti a propagace rodinné politiky ve městě • existence strategických dokumentů s přesahem i do rodinné politiky • možnost rodin podílet se na tvorbě a realizaci rodinné politiky • vytváření prostoru pro poskytování zpětné vazby rodinami na jednotlivá prorodinná opatření a akce ve městě • grantová podpora města (dotační tituly pro oblast sportu a tělovýchovy, kultury a umění, volného času + sociální fond) • udržování a zavádění opatření podporujícího sladování rodinného a pracovního života městským úřadem (úprava pracovních úvazků, umožnění práce z domova, flexibilní pracovní doba, zdravotní volno aj.) • zapojení města do sociálního fondu regionu Brdy-Vltava • vytvořená a fungující síť sociálních a návazných služeb (včetně neformální péče a podpora náhradního rodičovství) • služby umožňující setrvat v přirozeném prostředí (domácí zdravotní péče, pečovatelská služba, mobilní hospic aj.) • zajištění potravinové i materiální pomoci nízkopříjmovým rodinám • pestrá a aktivní činnost organizací zaměřených na různé oblasti (kroužky, tábory, výlety, akce, soutěže aj.) • nabídka sportovních a volnočasových aktivit (existence sportovní haly, kluziště, hřiště, skateparku, pumptracku, klubů atd.) • zajišťování vzdělávacích a preventivních programů pro rodiny a její jednotlivé členy • pořádání neformálních akcí různého charakteru pro rodiny a její jednotlivé členy • působení a setkávání neformálních skupin • zlepšující se spolupráce mezi sociálními a návaznými službami a dalšími	z náhradní rodinné péče a ústavní výchovy • absence několikastupňového modelu bydlení • chybějící prostory pro zajištění potřebných sociálních, návazných a dalších podpůrných služeb (chráněné bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním, dětské skupiny, neformální skupiny, sociální podnik aj.) • chybějící prostor v kulturním středisku pro rozšíření aktivit (včetně letních venkovních akcí) • chybějící prostor v základní umělecké škole pro rozšíření aktivit a uspokojení poptávky • malá nabídka nízkonákladových aktivit pro děti a mládež • ne příliš vyhovující venkovní prostory pro trávení volného času dětí, mládeže, seniorů či celých rodin • nedostatek přebalovacích míst a prostorů pro kojení ve veřejných institucích • nízký zájem rodin podílet se na tvorbě a realizaci rodinné politiky • nestabilní financování nestátních neziskových organizací • postupné stárnutí obyvatelstva a přetrvávající trend snižování obyvatel města • odliv mladých lidí a rodin např. z důvodu nedostupného bydlení a zaměstnání • narůstající počet osob bez trvalého bydliště ve městě • koncentrace osob užívajících návykové látky v centru města • nedostatečný rozvoj dobrovolnických programů pro různé cílové skupiny
--	--

podpůrnými službami (multidisciplinární přístup)

PŘÍLEŽITOSTI

- udržení a rozvoj propagace rodinné politiky ve městě a podpoření zájmu rodin podílet se na tvorbě a realizaci rodinné politiky
- zřízení informačního systému dostupného všem občanům města (zvýšení a zefektivnění informovanosti)
- možnost ovlivnění nabídky kulturního programu ve městě
- zřízení interního kalendáře akcí pro všechny instituce připravující kulturní/společenský/komunitní program
- udržení, rekonstrukce a modernizace stávající občanské infrastruktury
- podpora a zajištění bezbariérového pohybu ve městě i veřejných institucích
- zvýšení informovanosti o Euroklíči
- vytvoření Eurozámku na veřejném WC
- budování cyklostezek, in-line stezek a stezek pro pěší, zavedení přepravy pomocí „sdíleného“ kola či koloběžky
- vytvoření interaktivní mapy míst pro rodiny
- využívání dotačních titulů k podpoře a modernizaci veřejných služeb a zdravotnictví
- udržení a rozvoj bezpečnosti ve městě (řešení chybějících přechodů pro chodce, osvětlení aj.)
- zvyšování kvality vzdělávání na základních školách (vzhledem k vysokému počtu žáků)
- zajištění finančních prostředků (školní psycholog, sociální pedagog)
- rozšíření vzdělávacích a preventivních programů pro rodiny a jejich jednotlivé členy všech generací (finanční gramotnost, bezpečnost na sociálních sítích, zdravý životní styl, rozvoj rodinných kompetencí aj.)
- rozvíjení nejen celoživotního vzdělávání

HROZBY

- zpracovaná Koncepce nebude realizovaná a naplňovaná v praxi
- neakceptování soudobých trendů rozvoje měst
- nejistá podpora rodinné politiky při změně politické reprezentace
- nedostatek zdrojů pro realizaci rodinné politiky
- omezení či zrušení prorodinných aktivit organizacemi
- ztráta vnitřních prostor pro bezpečné trávení volného času dětí a mládeže
- změny právních předpisů
- zhoršení bezpečnosti města
- nedostatečný zájem rodin a dalších aktérů podílet se na tvorbě a realizaci rodinné politiky
- špatný přenos informací směrem k veřejnosti
- přetrvávající odliv mladých lidí a rodin (např. z důvodu nedostupnosti bydlení a zaměstnání)
- stárnutí obyvatel a s tím související přetrvávající trend snižování obyvatel města
- nárůst počtu obyvatel bez trvalého pobytu ve městě
- město sloužící pouze jako „noclehárna“ pro dojíždějící
- nedostatečná kapacita a nedostatek kvalifikovaného personálu ve zdravotnictví, školství a v sociálních službách
- nárůst rodin s finančními problémy z důvodu nepříznivé ekonomické situace (zvýšení zadluženosti obyvatel, ztráta bydlení aj.)
- nárůst počtu sociálně vyloučených osob a s tím související problémy

• podpora a realizace neformálních akcí různého charakteru (např. ekologická osvěta) • pořádání společných akcí rodin cizinců žijících ve městě a místních obyvatel • podpora setkávání neformálních skupin • udržení a rozvoj sociálních, návazných a dalších podpůrných služeb (včetně spolupráce a multidisciplinárního přístupu) • podpora rozvoje dobrovolnických programů pro různé cílové skupiny • oceňování významných aktivit zaměřujících se na podporu rodin • podpora aktivního stárnutí, posilování mezigeneračních vztahů a vícegeneračního soužití • proseniorská politika, zřízení komise seniorů • zavedení městského porodného (při bezdlužnosti a trvalém pobytu) • zavedení stipendií pro trvale ve městě žijící studenty • podpora náhradního rodičovství • podpora rodin pečujících o nemocné děti, dospělé, seniory či umírající • podpora vzniku pracovních příležitostí • podpora nezávislého života lidí se zdravotním znevýhodněním • větší podpora harmonizace pracovního a rodinného života u zaměstnavatelů zřizovaných městem a i u dalších organizací působících ve městě • udržení a podpora zřizování firemních mateřských škol a dětských skupin • podpora sladění provozních dob zařízení pro děti s potřebami rodin • rozvoj systému zvýhodnění a motivace rodin • udržení a rozvoj dostupného bydlení • rozšíření prostor městské knihovny a základní umělecké školy (zvýšení kapacity, zavedení dalších aktivit)	• nárůst sociálně patologických jevů • zhoršující se duševní stav žáků na základních školách a patologické chování
---	---

• rozšíření vnitřních prostor kulturního střediska, zajištění venkovních prostor (rozšíření nabídky aktivit) • zřízení venkovního centra sportovních a volnočasových aktivit • zřízení střediska volnočasových aktivit s širokou škálou kroužků, táborů, pořádaných akcí a soutěží (či rozšíření stávající nabídky např. kulturního střediska) • podpora kulturních, společenských, sportovních a dalších akcí s cílem nabídnout pestrou škálu příležitostí pro setkávání obyvatel a jejich vyžití • udržení a rozvoj stávajícího zázemí pro děti a mládež a podpora aktivit pro tuto cílovou skupinu • udržení a rozšiřování volnočasových aktivit se zaměřením na nízkonákladovost	
---	--

5. NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE

5.1 CÍLE A OPATŘENÍ

Na základě výstupů z analytické části shrnutých ve SWOT analýze byla zpracována návrhová část Konceptu. Základem pro stanovení hlavních priorit, byla definovaná vize rodinné politiky města Dobříše: *DOBŘÍŠ – místo pro kvalitní a spokojený život rodiny a jejích členů*. Jednotlivé cíle vycházející z priorit, byly dále rozpracovány do konkrétních opatření, které budou sloužit jako základ pro tvorbu akčních plánů.

PRIORITA Č. 1: OBLAST SLUŽEB PRO RODINY

1.1 Podpora rodin s dětmi předškolního věku

- 1.1.1 Podpora udržení a rozšíření dostatečných kapacit v mateřských školách
- 1.1.2 Podpora služeb poskytujících péči o děti předškolního věku
- 1.1.3 Podpora aktivního trávení volného času
- 1.1.4 Podpora zajištění potřeb rodičů a jejich dětí ve veřejných institucích

1.2 Podpora rodin s dětmi školního věku

- 1.2.1 Podpora udržení a budování dostatečných kapacit základního školství včetně družin, školních klubů a zájmových kroužků
- 1.2.2 Vytváření dostatečné nabídky služeb pro starší školní děti
- 1.2.3 Podpora aktivního trávení volného času

1.3 Podpora dětí starších 15 let a mladých lidí do věku 26 let

- 1.3.1 Podpora udržení, rozvoje a budování dostatečných kapacit středního školství včetně školních klubů
- 1.3.2 Podpora udržení a rozšíření sociálních a návazných služeb
- 1.3.3 Podpora aktivního trávení volného času
- 1.3.4 Podpora při zapojování se do dobrovolnických programů

1.4 Podpora rodin se zdravotním postižením či znevýhodněním a neformálních pečovateli

- 1.4.1 Podpora udržení a rozšíření sociálních a návazných služeb
- 1.4.2 Podpora propojování sociálních a návazných služeb
- 1.4.3 Podpora setrvání členů rodiny v přirozeném prostředí
- 1.4.4 Podpora začleňování rodin a jejích členů do běžného života
- 1.4.5 Podpora nezávislého života lidí se zdravotním postižením či znevýhodněním
- 1.4.6 Podpora aktivního trávení volného času

1.5 Podpora dětí a jejich náhradní rodiny

- 1.5.1 Podpora udržení a rozšíření sociálních a návazných služeb
- 1.5.2 Podpora aktivit k hledání zájemců o náhradní rodinnou péči
- 1.5.3 Podpora aktivního trávení volného času

1.6 Podpora seniorů

- 1.6.1 Podpora udržení a rozšíření sociálních a návazných služeb
- 1.6.2 Podpora propojování sociálních a návazných služeb
- 1.6.3 Podpora setrvání seniorů v přirozeném prostředí
- 1.6.4 Podpora realizace aktivit předcházejících sociálnímu vyloučení
- 1.6.5 Podpora posilování mezigeneračních vztahů a vícegeneračního soužití
- 1.6.6 Podpora aktivního trávení volného času

1.7 Podpora rodin se sociálním znevýhodněním

- 1.7.1 Podpora udržení a rozšíření nízkonákladových volnočasových aktivit
- 1.7.2 Podpora udržení a rozšíření sociálních a návazných služeb
- 1.7.3 Podpora začleňování rodin a jejich členů do společnosti
- 1.7.4 Podpora odstraňování bariér zabraňujících dětem a žákům dosahovat kvalitního vzdělávání

PRIORITA Č. 2: OBLAST PODPORY TRHU PRÁCE A SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA

- 2.1 Podpora prostředí přátelského rodinám na pracovištích zřizovaných městem
- 2.2 Podpora slaďování provozních dob zařízení pro děti s potřebami rodin
- 2.3 Podpora vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů zaměřených na různé skupiny dle potřeby
- 2.4 Podpora spolupráce s příslušnými institucemi zaměřenými na trh práce
- 2.5 Podpora obsazování pracovních míst osobami ze znevýhodněných skupin
- 2.6 Podpora vytváření pracovních příležitostí
- 2.7 Podpora udržení a rozšíření podpůrných služeb zajišťujících péči o děti a jedince se zdravotním postižením či znevýhodněním (možnost pečujících rodin zapojit se do pracovního procesu)

PRIORITA Č. 3: OBLAST PROSTORU PŘÁTELSKÉHO RODINÁM

- 3.1 Podpora bezbariérového pohybu po městě a veřejných institucích
- 3.2 Udržení a rozvoj bezpečnosti ve městě
- 3.3 Podpora zkvalitňování a rozšiřování vnitřních i venkovních prostor pro trávení volného času (včetně prostoru podporujícího mezigenerační setkávání)

PRIORITA Č. 4: OBLAST KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

- 4.1 Větší zapojování veřejnosti do plánování a spolupráce v oblasti rodinné politiky
- 4.2 Podpora efektivního předávání informací o prorodinných aktivitách ve městě
- 4.3 Podpora propojování organizací působících v oblasti rodinné politiky
- 4.4 Podpora tvorby a aktualizace strategických dokumentů a jejich využití v praxi
- 4.5 Udržení a rozvoj služeb zaměřených na rodinnou politiku (včetně svépomocných skupin)

- 4.6 Udržení a rozvoj stávající občanské infrastruktury (včetně dostupného bydlení)**
- 4.7 Udržení a rozvoj grantové podpory města (dotační tituly pro oblast sportu a tělovýchovy, kultury a umění a volného času + sociální služby)**
- 4.8 Podpora vzdělávacích a preventivních programů (včetně celoživotního vzdělávání)**
- 4.9 Zřizování sociálně zdravotních finančních fondů na podporu fyzických osob obcemi**
- 4.10 Podpora aktivit zaměřujících se na dobročinnost**
- 4.11 Podpora rozvoje dobrovolnických programů pro různé cílové skupiny**
- 4.12 Podpora rozvoje systému zvýhodnění a motivace rodin**

6. SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

6.1 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa ORP Dobříš	6
Obrázek 2: Poloha města Dobříše	7

6.2 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2010–2023	7
Graf 2: Vývoj počtu narozených dětí v letech 2010–2023	8
Graf 3: Skladba obyvatelstva dle věkové struktury	9
Graf 4: Vývoj počtu obyvatel ve věku 65+ v letech 2010–2023	10
Graf 5: Vývoj průměrného věku v letech 2010–2023	10
Graf 6: Skladba obyvatelstva dle rodinného stavu	11
Graf 7: Skladba hospodařících domácností dle typu	12
Graf 8: Skladba obyvatelstva dle dosaženého vzdělání	13
Graf 9: Skladba respondentů dle ekonomické aktivity	24
Graf 10: Zdroje získávání informací	26
Graf 11: Návštěvnost akcí ve městě	27

6.3 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vývoj přirozeného přírůstku/úbytku v letech 2013–2023	8
Tabulka 2: Skladba obyvatelstva dle věku a pohlaví k 31.12.2023	9
Tabulka 3: Hodnocení oblasti zaměstnanosti	28
Tabulka 4: Hodnocení oblasti bydlení	28
Tabulka 5: Hodnocení oblasti dopravy	29
Tabulka 6: Hodnocení oblasti zdravotní péče	30
Tabulka 7: Hodnocení oblasti sociálních a návazných služeb	30
Tabulka 8: Hodnocení oblasti školství	31
Tabulka 9: Hodnocení oblasti volného času, kultury a sportu	32
Tabulka 10: Hodnocení oblasti bezpečnosti a prevence	33
Tabulka 11: Oblasti, na které by se mělo město zaměřit přednostně	35

7. SEZNAM ZDROJŮ

Program rozvoje města Dobříše na období 2021–2028: www.mestodobris.cz

Strategický plán udržitelného rozvoje města Dobříše na období 2008–2028: www.mestodobris.cz

Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021–2023: www.kr-stredocesky.cz

Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni: www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Manuál pro podporu zaměstnanosti v obci, Spot 2021: www.pracevobci.cz

Město Dobříš: www.mestodobris.cz

Český statistický úřad: www.czso.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí: <https://data.mpsv.cz/web/data>

Otevřená data o exekucích: <https://statistiky.ekcr.info/>

Středočeský kraj: <https://kr-stredocesky.cz/web/urad/>

Centrum pro komunitní práci střední Čechy: www.cpkp-stc.cz